National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 38 (1855) 1985 | NELJAPÄEVAL, 19. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 19 | XXXVI aastakäik

T.E.S. Lasteaia kasvandikud pandi kirja ja kohe algas elav tegevus. Registreerimislaua taga (vasakult) — Anne Kalvik, Leena Altosaar, Helle Paluoja ja Maimu Schaer (esinaine). (Lähemalt lhk. 4)

Foto — O. Haamer

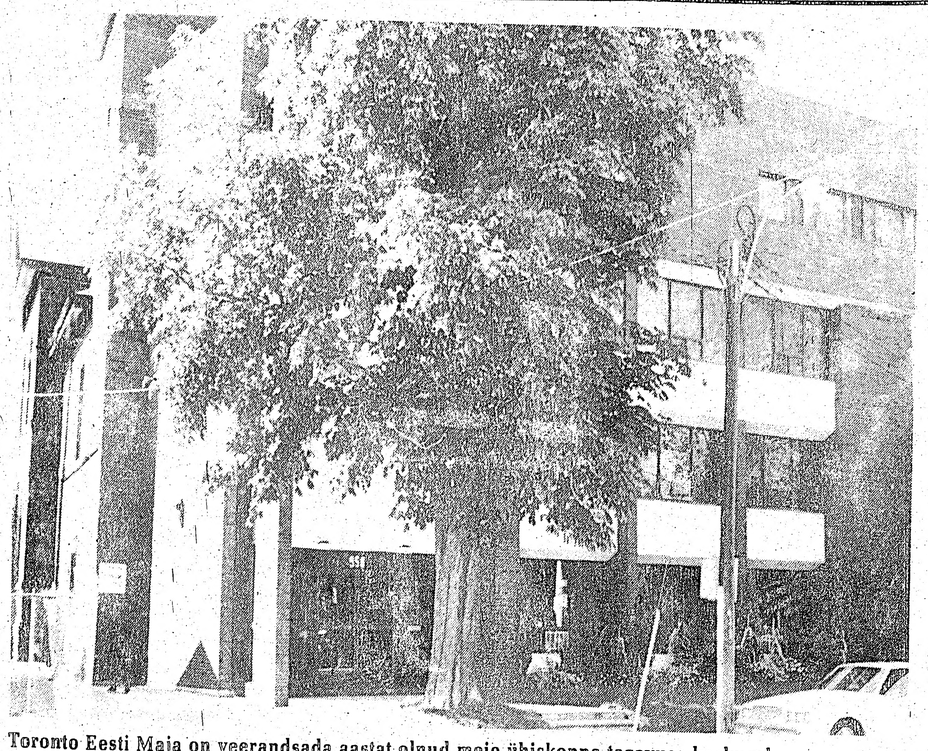

Toronto Eesti Maja on veerandsada aastat olnud meie ühiskonna tegevuse keskuseks.

Foto — S. Preem

Toronto Eesti Maja saab restorani ja uue köögi

Toronto Eesti Maja saab alkoholimüügiga restorani ja suurendab juurdeehitusega oma kööki, selgus möödunud nädalal ajakirjandusele antud informatsioonist. Eesti Maja ostust möödub 25 aastat, mille puhul seletusi andsid aktsiaseltsi esimees Osvald Piil ja abiesimees Alfred Sepa, puudutades eestlaste ühiskodu minevikku, olevikku ja tulevikuprobleeme.

O. Piil vastas kõigepealt iseenda poolt tõstatatud küsimusele „mida kujutab TEM reaalselt"? Paljud meie seast ei võta vaevaks mõtelda TEM reaalse kestvuse peale. TEM võetakse sümbolina, mis automaatselt kestab ka tulevikus. On selge, et TEM on keskuseks eesti ühiskonna seltskondlikus elus ning eesti kultuuri omapära säilitajaks. TEM on ka paljude eesti majanduslike ettevõtete asukohaks. Ei tohi aga unustada, et TEM on ka isemajanduslik ettevõte, mis nõuab iga aastaga suurenevaid väljaminekuid. Need väljaminekud määravad võimalused TEM vajaduste rahuldamiseks, kaasa arvatud kogu ettevõtte tuleviku ja kestvuse.

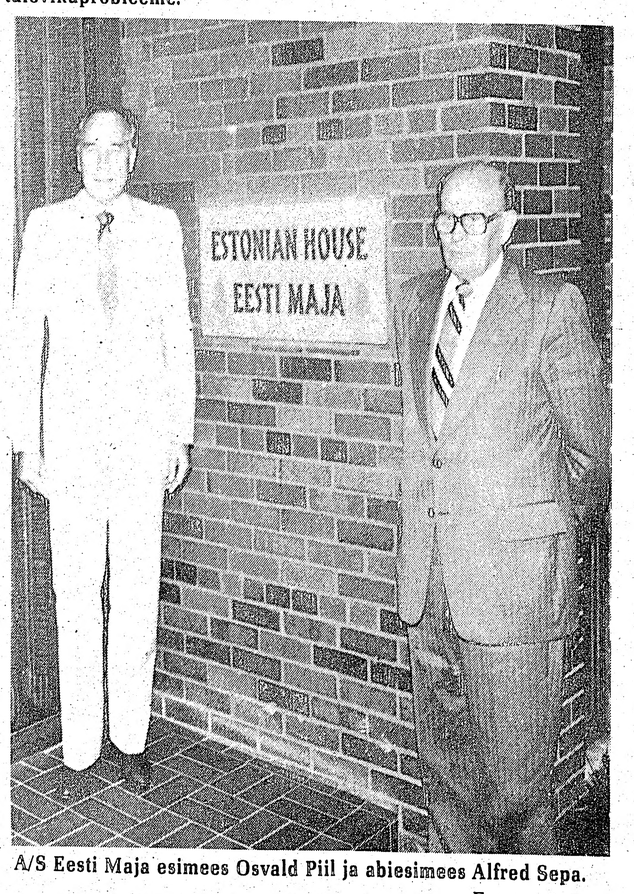

A/S Eesti Maja esimees Osvald Piil ja abiesimees Alfred Sepa.

Foto — S. Preem

JUURDEEHITUSED

TEM mineviku kohta andis lühikese seletuse A. Sepa. Selle, endise koolimaja, ost oli julge ja õnnelik samm. Kinnise enampakkumise juures, mis meelitas kokku hulgaliselt ostuhuvilisi, oli meie poolt pakutud summa vaid mõnesaja dollari võrra kõrgem teistest. Ostutehingule järgnes kibekiire remont lagunema kippuva koolimaja korrastamiseks rahuldamaks meie esialgseid vajadusi. Kõik remonttöö tehti tasuta talgutööde korras ning abistavaid käsi oli nii rohkelt, et nende kõikide nimesid ei jõua praegu loetleda.

Peatselt kerkis üles vajadus suurema saali järele. Suur saal ehitati eesti arhitekt Bach'i plaanide kohaselt umbes 72 000-dollarlise eelarve piirides.

Aastate möödudes kasvas ruumipuuduse probleem, mis andis end eriti teravalt tunda Toronto Eesti Ühispanga ruumide osas. Arhitekt Guido Laikve plaanide kohaselt ehitati lisaruume maja tänavapoolsesse otsa.

Nii maja ostu kui ka remontkulude katteks töötasid tänuväärselt aktsioonitoimkonnad, mitmete aastate kestel, ikka oktoobrist aprillini. Kaasa aitasid ka paljud organisatsioonid, eriti teater, Ainsaare kvartett ning 11 aasta jooksul korraldatud Toronto eesti organisatsioonide suvepäevade ülejääk läks kõik TEM'le.

Toronto Eesti Maja majanduslikku koormat on aidanud kanda peamiselt meie vanem põlvkond. Maja võlavabaks saamisel aitas tõhusalt kaasa ka umbes 70.000-dollarline toetus Wintario'lt.

RESTORAN JA KÖÖK

O. Piil kõneles oleviku ja tuleviku muredest. Praegu on TEM ruumide kasutamine majanduslikult rahuldav. Meie rahvusgrupi ühiskondlik tegevus ei ole langenud peale Esto '84, ruumide kasutamine muulaste poolt on suurenenud. Tunda annab aga ruumide vähesus. Mitmed isikud ja organisatsioonid soovivad üürida meilt ruume aastalepinguga, kuid meil ei ole neile midagi pakkuda. Juurdeehitustega tulevikus on mitmeid raskusi.

Momendil on lähema tuleviku osas kaks kindlamat kavatsust. Esiteks: väikse saali ümberehitus restoraniks alkoholi müügiloaga ja teiseks: suure saali köögi suurendamine juurdeehituse teel.

Alkoholi müügiloaga restorani lisamine TEMajja peaks soodustama noorte osavõttu TEM tegevusest, kuna mitmed noored on korduvalt sellekohast soovi avaldanud. TEM ei tohiks jääda maha teistest Kanada ajaviite kohtadest.

Köögi suurendamine suure saali teenindamiseks on muutunud hädavajalikuks, kuna köök praegusel kujul mõjub pidurdavalt suure saali üürimisele.

Praegusel 25-dal aastapäeval oleks iga eestlase kohus mõtelda TEM tulevikule järgneva 25-aastase perioodi ulatuses. Peaksime analüüsima Eesti Maja põhilisi kultuurilisi väärtusi, meie ühiskonna vajadusi ja tegureid, mis säilitaks eestluse elujõu.

Meil puudub üks kindel rahvuslik tegevusprogramm, mis haaraks kõikide organisatsioonide tegevust. Kui meil oleks selline programm, siis TEM oleks kindlasti osa sellest ja TEM juhtimine ja ka kohustused oleksid terve eesti ühiskonna käes.

AASTAPÄEVAPIDU

Eesti Maja 25. aastapäeva tähistamiseks peetakse pidu 5. oktoobril. O. Piil teatas, et see algab sooja õhtusöögi ja veiniga. Õhtusöögile järgneb aktus, mida kaunistab lauluga sopran Õnne Laikve ja tantsu vaheaegu täidab lauluga bass-bariton Andres Raudsepp. Tantsuks mängib Volly Gustavsoni orkester.

VABU LAUDU ON VEEL SAADAVAL

Peol vääristatakse ka kõiki TEM esimehi, kelleks olid järjekorras: Joh. Markus(t), Elmar Herman, August Kala(t), Endel Ott, Arvo Taagepera, Nikolai Valge ja praegune Osvald Piil.

Lõpuks Osvald Piil meenutas TEM esimese esimehe, Joh. Markuse, sõnu: „Eesti Maja on meie rahvuslik uhkus." Samad sõnad omavad sama tähenduse ka nüüd. Toronto Eesti Maja on ka nüüd meie rahvuslikuks uhkuseks ja püüdkem seda hoida nii, et me tõepoolest sellele uhked võime olla.

-m

Sotsialistid võitsid Rootsi valimistel

STOCKHOLM — Peaminister Olof Palme sotsiaaldemokraatlik erakond valiti neljandat korda taas võimule, kuid peab valitsema üha enam kommunistide abiga. Palme valimisplatvormiks oli Rootsi püsimine heaoluriigina sotsiaalprogrammidega, kuna vastasparteid, konservatiivid ja keskerakond, lubasid maksuvähendust ja majanduse ümberkorraldamist. Esialgsete valimistulemuste järgi sotsiaaldemokraadid koos kommunistidega said parlamendis 178 kohta ja kolm opositsiooniparteid kokku 171.

Paljastused spionaazhi alal Londonis

Rahvusvahelise spionaazhi paljastuste alal kujunes tulipunktiks London, kui Inglise valitsus tegi teatavaks 25 N. Liidu diplomaadi, ametniku ja ajakirjaniku väljasaatmise spionaazhiga tegelemise pärast. N. Liidu valitsus vastas sellele 25 Inglise diplomaadi, ametniku ja ajakirjaniku väljasaatmisega N. Liidust. N. Liidu ajalehed nimetasid neid spioonideks. Samuti kui Inglise valitsus, andis ka N. Liidu välisus spionaazhis süüdistatutele aega N. Liidust lahkumiseks 3 nädalat. Vastav teade anti üle Inglismaa suursaadikule Moskvas reedel, 13 sept.

Nädala algul Inglise valitsus astus omapoolse vastusammu ja teatas, et saadab välja veel 6 N. Liidu kodanikku spioneerimise pärast.

Krooni spionaazhiafääridele pani N. Liidu KGB kohapealse ülema ärahüppamine Londonis ja ta asüüli palumine.

Inglise ajakirjandus loeb seda suuremaks salaluureafääriks käesoleval aastakämnel.

Vene ärahüppaja on Oleg Gordievski. Tema paljastused olid põhjuseks, miks Inglismaa valitsus saatis välja 25 N. Liidu spiooni. Samal ajal Inglise vastuluure poolt vangistati 15 Inglise ja N. Liidu kodanikku, keda süüdistatakse informatsiooni kogujatena N. Liidu spioonidele. Nendel oli ülesandeks infiltreerida Inglismaa valitsusse, riigikaitse asutustesse ja viimistletud tehnoloogia tööstustesse.

Oleg Gordievski oli töötanud läänеriikide kasuks 15 aastat, enne kui ta asüüli palus Londonis. Enne Londonisse saatmist ta oli KGB ülesandel Taanis N. Liidu saatkonna koosseisus. Juba sellel ajal ta andis Inglismaa salaluurele väärtuslikke teateid N. Liidu salaluure ja riigikaitse ettevalmistuste kohta.

Kummipaadis üle lahe

Kolm põgenikku Soome kaudu Stockholmi

On leidnud aset järjekordne põgenemine okup. Eestist Soome üle lahe Lusholmi saarel Loviisa lähedal randus kummipaat kolme põgenikuga — kaks meest ja üks naine.

On selgunud, et tegemist on nelipühilastega, kes nähtavasti tahtsid pääseda usulisest jäilitamisest Eestis.

Põgenikud sõitsid Soomest edasi Stockholmi korralise liinilaevaga.

Selline sõit on teatavasti ohutu, kuna dokumentide kontrolli ei esine. Pärast saabumist Stockholmi on kolmik „kadunud" — vähemalt esimesel päeval nad ametivõimudelt asüüli ei taotlenud. On võimalik, et nad siirdusid oma usukaaslaste juurde.

Põgenemist kinnitab Soome siseministeerium, mis on kaunis ebataval, kuna Soome saabuvaid põgenikke N. Liidu aladelt ähvardab alati tagasi saatmine. Seekord nähtavasti otsustati „silmad kinni pigistada" ... ja on koguni võimalik, et Soome ametivõimud aitasid põgenikud Stockholmi laevale.

Pole võimatu, et seekordsed „paadipõgenikud" said omamoodi inspiratsiooni nelja nooruki põgenemisest üle Soome lahe möödunud aasta kevadel, mis toimus samuti kummipaadis.

Kuid põgenemiskatsed sel viisil on toimunud ka varem. Üks selline on teada. Soome rannikul leiti nimelt kummipaat põgeniku-laibaga. Hiljem selgus, et tegemist oli ühe Tallinna raadio- ja televisioonimehega, kes püüdis pääseda vabadusse.

USA katse raketivastase relvaga

USA õhukaitse katsetas esimest korda oma satelliidi ja kaugraketi vastast raketti Vaikse ookeani kohal. Katse õnnestus täielikult. Märgiks oli valitud üks oma ülesande täitnud USA satelliit. Tema hävitamiseks laskis välja USA F-15 võitluslennuk kaheastmelise raketi, mis ettenähtud märgi hävitas.

USA kaitseministeeriumi teate kohaselt oli see kolmas katse satelliidi ja kaugraketi-vastase relvaga, kuid esimene tegeliku märgi hävitamiseks.

N. Liidu valitsus kritiseeris teravalt USA valitsuse katsetusi ilmaruumi relvade arendamise ja katsetamise alal.

USA kaitseministeerium Washingtonist teatas, et venelastel on juba selline rakett olnud katsetamisel aastaid ja nad on tegelikult USA-st selle relva arendamisel kaugelt ees.

N. Liit maailma suurim relvadega kaupleja

Washingtonist saadud andmeil on N. Liit kujunenud aastast 1983 maailma suurimaks relvade eksportijaks ning surunud USA teisele kohale. Möödunud aastal N. Liidu relvade eksport ületas USA relvade ekspordi $9,4 miljardi suuruses. USA eksportis relvi samal aastal ainult $7,7 miljardi dollari väärtuses. Relvade müügis Kolmanda Maailma riikidele ületas Prantsusmaa USA ekspordi.

Suuremaks relvade ostjaks N. Liidult olid Lõuna-Ameerika riigid. Kokku nad ostsid N. Liidult relvi $3,6 miljardi väärtuses. Peale selle ostsid Lõuna-Ameerika riigid relvi Prantsusmaalt, Lääne-Saksamaalt ja Itaaliast, kokku $3,3 miljardi väärtuses.

Vastava raporti kohaselt töötas 1984.a. relvatööstuse alal N. Liidus 4,4,Hiinas 4,1 ja USA-s 2,2 miljonit inimest. Kokku töötas relvastuse valmistamise alal ülemaailmselt 28,4 miljonit inimest. USA relvade eksport on langenud peamiselt selle pärast, et teised riigid pakuvad oma relvi müügiks soodsamatel tingimustel kui USA.

Mustad L.-Aafrikas nõuavad võimu

Välisriikide surve tagajärjel L.-Aafrika valitsus kavandab oma apartheid valitsemiskorra reformeerimist, et rahustada musti sisemaal ja lõpetada välisriikide surve. See vaevalt toob rahu L.-Aafrika rahvastele, sest mustad ei lepi vähemaga kui enamusrahvana võimu oma kätte saamisega. Kaplinnas välismaa ajakirjanikele antud jutuajamises mustade suguharude ja organisatsioonide liidrid seletasid, et neid ei rahulda valitsuse reformid. Nendel ei ole mõtet, kui mustade enamus ei oma poliitilist jõudu.

Mustade grupid ründavad organiseeritult valgeid ja eriti musti, kes pooldavad valitsuse reforme ja mitte tait võimu üleminekut mustade enamuse kätte.

Et lahendust leida, pidasid L.-Aafrika töösturid Zambias nõupidamise mustade gerilja-organisatsiooni juhtide ja mustade organistsioonide juhtidega. Nendest läbirääkimistest loodetakse lahendust praegusele kriisile L.-Aafrikas.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse (US$) 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Kuhu panna raha

Küsimus näib ehk üllatavana, kui mõelda neile põgenikele, kes „kahe kompsuga käe otsas" lahkusid kodumaalt ca nelikümmend aastat tagasi laia ja tundmata maailma. Aga aeg on läbi mitmesuguste viletsuste ja vapustuste teinud nendest üsna edukad pagulased — ehk pisut juba „pärismaalasedki" — eriti vähe nooremas generatsioonis. Ja raha küsimus ei tee enam suurt muret oma puudumise, vaid rohkem käepärast oleku tõttu.

Raskest algusest murti läbi, kuni tekkisid oma majad, autod — sageli enam kui üks — minkkasukad ja juba lennukidki; ei ole puudust rahast ka lendamiseks ringi laias maailmas, Pühal maal (mitu korda), Kreekas Egiptuses ja Hiinas — lähematest kohtadest rääkimata. Florida on nagu oma uksealune! Suured peopäevad jätavad veerand miljonilisi ülejääke ja head tulu teevad ka mõned muud ettevõtted. Niisiis õitsevad ka igasugused korjandused, kapitalid ja kultuurilised projektid (kaasa arvatud suusarajad). Kuhugi tekib ka professuur, millest on kasu selle poolest, et temast saab rääkida kui uhkusest.

Niisiis raha on! Ja siis tekibki küsimus, kui huvi on, kuidas seda paigutada otstarbekalt. See on mitte panka intressidele, vaid eestlaskonna ülesanneteks seoses kahe suure eesmärgiga: eestlust säilitada ja võidelda kodumaa iseseisvuse ja vabaduse eest. Need mõlemad oleme kuulutanud tähtsaiks ja töötamise nendes suundades oluliseks. Noorem generatsioon on hästi koolitatud, enamasti hästi situeeritud ja vanemate tiiva alt väljas. Niisiis on ka perekondliku edasiarengu mure väike. Sageli pole lastele midagi jätta, neil on enestel juba rohkem. Vanusepäevade mured ka ei koorma palju, sest ühiskond hoolitseb ülesaamisest haigustest ja vanuseajast.

Põhimõtteliselt ei keelduta ju toetuse andmist siia ja sinna, kui seda küsitakse. See pole probleem, kui olles saabunud kustki Veenetsiast või Havai st, leiad kodus kirjakese, palvega anda kaks dollarit skautidele, näiteks Austraaliasse sõiduks, Saksamaa eesti lastekodu jaoks jne., ja on lahtist raha üle jäänud. Kui seda pole just „tarvis oma lastelegi" (kes käivad lennukijuhtimise tundides). Noh, ütleme, et erand kinnitab reeglit ja lugu pole nii paha. Keegi on arvestanud, et meil on üle maailma üle saja igasuguse kapitali umbes samade eesmärkidega. Igale poole on jätkunud — piskut!

See „piskut" pole öeldud mitte halvas mõttes, või kellelegi etteheiteks, vaid meenutamiseks, et nende piskudega pulveriseeritakse meie majanduslikku tagatist seatud ülesannete teostamise suunas. Paljudest vitstest saab küll head luuda, aga mitte luuavart, kui on vaja „lüüa luuavarrega!" Ja tarvidus sellisteks suuremateks jõukoondusteks on, või peaks olema, küllalt ilmne. Oli üsna sant tunne, kui lätlased organiseerisid hiljutist suureulatuslikku ettevõtet Rahvusvahelise Tribunalina, ja meil oli nendele kuludeks pakkuda vaid suhteliselt peenraha. Mille peale lätlased lõid meile niiöelda käega ja ütlesid — me teeme ise! Ja nad tegidki!

Aga neil oli ka, kust võtta raha. Nagu teada, on nad kogunud juba üle miljonilise kapitali just niisuguseiks suuremaiks ettevõtmisteks. Juba aastaid tagasi, Madriidi konverentsi ajal tuli meie esindajail või saadikuil sõita lätlaste reejalastel. Leedulased hakkasid koguma juba oma viisteist aastat tagasi ja neil on nüüd olemas suuremgi summa kui lätlastel. Ukrainlased, teatavasti, ja isegi juudid koguvad võitlusraha.

Eestlased asusid kujundama oma Ülemaailmset Vabadusfondi ka mõned aastad tagasi, ja nüüd on see ka saavutatud, see on organisatoorselt. Fondi kujundajaks oli Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu, aga raha peab muidugi tulema annetuste näol meie kaasmaalastelt. Fond on isegi kujundanud nägusa voldiku enese tutvustamiseks-õpetuseks, kuidas ja kuhu annetused suunata.

Aga kes on seda näinud? Ilmselt väga vähesed. Ja vabadusfondist üldse on ehk olnud kuulda Ameerikas, aga Kanadas vist üldsegi mitte! Aga ometi on Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu liikmeiks ka Kanada esindajad. Nad on seal ka koosolekutel käinud ja hääletanud kaasa eelmise aasta kuulutamisele vabadusfondi aastaks! On küll õigus küsida, kuhu on jäänud vastav informatsioon? Miks on meil küll olemas Ülemaailmne Vabadusfond, aga sellest keegi ei tea?

On loomulik pidada seda ettevõtet meie ühiseks ettevõtteks ülemaailmselt. Või on midagi, mis räägib selle vastu? Kas kõik suuremad maad pole selles asjas ühel meelel? Kas ehk ei saada üle niinimetatud „kolkapoliitikast" — meie pole sellega seotud ja ajame vaid edasi omaenda asjakesi. Olgugi, et kõnetoolis kõneleme ühisest vaenlasest! Aga talitame igaüks omaette ja ehk oleme kadedad, et kui raha hakkab suunduma sinna, siis jääb meile vähem. Nagu „kurjad keeled" tikuvad rääkima.

Ometi on oluline, et kõik meie suuremad rahvusgrupid paneksid käed külge!

I.R.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
Kinnisvara laenud 9.75%
Isiklikud laenud alates 11.00%
Informatsiooniks helistage 465-4659

Majanduselu

Sidrun on kuiv!

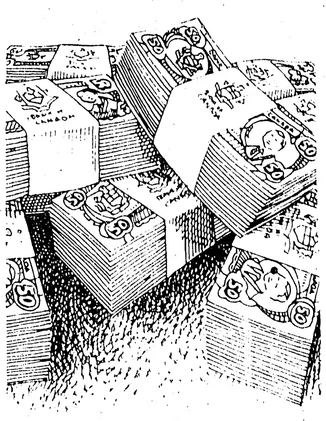

Majanduslik ajakiri „Report on Business" annab huvitavaid andmeid Kanada ettevõtete kohta.

Üllatav on, et Bell Canada Enterprises on kõigist teistest ettevõtetest kaugel ees, aastatuluga 940 miljonit, küünitamas miljardit. Viie suurema panga kasum on kokku 1,64 miljardit ja nende varandused on 338 miljardit. Pankade tulud on arvatavasti veelgi suuremad, kuid osa neist on juhitud varade (assets) pealkirja alla, seaduslikus korras. Osa sellest 338 miljardist on hästi nähtav kõigile. Need on pilvelõhkujad suurlinnades ja sajad kaunid ehitused igalpool väiksemates linnades. Pangad on suutnud aastate jooksul koguda suuri rikkusi.

Järgnevalt suuremad profiidisaajad on õlifirmad. Kolme suurema kontserni profiit on kokku 1,3 miljardit, kuid nende varad on „kõigest" 18 miljardit. Suurte kasusaajate hulgas on veel viinavabrikud Seagram ja Hiram, kumbki umbes 0,3 miljardi profiidiga ja 5 miljardi varadega. Õlletööstused on kaugel taga — Carling'i tulu on 54 miljonit ja Molsonil — 51 miljonit.

Tuhandest ettevõttest, mida ajakiri vaatleb, on umbes 1/3 töötanud kahjudega. Kuid kui leida profiidi raskuspunkt, siis on selge, et Kanada majandus on üldiselt väga heas korras.

KONTRAST

Kuid Kanada riik on võlgades, nagu kõik teised riigid, suured ja väikesed. Iga hinge arvel Kanadas on üle $5000.- võlga. Kanada riigi eelarvet on igal aastal raske ots-otsaga kokku saada, kuna iga-aastane võla ja protsentide mahamaks haarab suure osa riigi sissetulekutest. See kohuvalt suur ja täiesti ebaproduktiivne koorem on aasta-aastalt kasvanud ja sellest vabanemist pole ette näha.

Pankade poolt kogutud suurte varade kõrvutamisel Kanada valitsuse trügimisega, et aasta-eelarvet kuidagi kokku saada — kontrast muutub väga teravaks. Pankade soodustatud olukord äratab mõtte, kas kodanikkonna esmajärguline ülesanne on pankade ülesehitamine või riigi, kui terviku, heaolu saavutamine. Sealjuures paistab, et pankade varandustest 1/10 tagasisuunamine riigile — päästaks paari aasta jooksul Kanada võlgadest. Päästaks muredest ja majandus puhkeks õitsele.

Kanadat ei saa vaadelda erinevalt Ühendriikidest. Nende mured on ühised või vähemalt sarnased, nende rõõmud siiski erinevad. Ühendriikidel on samuti mure oma võlgadega ja suured raskused aasta-eelarvete koostamisel.

VÄLISLAENUD

Pikkamööda on Ühendriikide ja sealsete pankade mure kasvanud väga tõsiseks probleemiks. Omalajal anti laene liiga kergekäeliselt kõigile maailma riikidele, ka kommunismimaadele. Nüüd võlgades siplevad riigid ei suuda enam maksta võlaprotsentegi, rääkimata põhivõla tasumisest.

Peale selle on Kuuba Castro, olukorda ärakasutades, asunud väga aktiivselt sotsialismi arendama ja laenude mittemaksmist propageerima kui vaesete riikide õigust pankade poolt neilt röövitud rahadele, õhutades nn. „Võlgnike streiki"

Ühendriikides asuv panganduse hiiglane IMF (International Monetary Fund) ja ka World Bank koos Ühendriikide rahaasutustega seisavad kurva fakti ees — antud laenud, või suurem osa neist, ei laeku iialgi. Moratooriumid ei aita enam võlavankrit edasi ajada. Kanada olukord pole parem.

Tagantjärele vaadates peab nentima, et mitmed pangad tegid ülekohut farmeritele ja väikeettevõtjatele, kui neid maksujõuetuse pärast oksjonile sunniti. Need pisivõlad oma rahva põllumeestelt pigistati, kui miljardilised välisvõlgade kustutamised on tulemas! Samuti oleks ülekohtune karistada neid riike, mis kõigest jõust on püüdnud võlgu tasuda (võrdle Soome, mis oma sõjavõla tasus, Nõukogude Liit, mis otse keeldub „Lend-lease" eest tasumast). Tublid riigid peaks osa saama, kui üldine võlgade kustutamine teostub.

ÕIGE SAMM

Pole vaja olla majandusteadlane või prohvet, et näha mis tulemas on. Kõik riigid ja pangad seisavad mööda pääsematu otsuse ees — võlad peab kustutatama! Kas seda tehtakse vabatahtlikult ja universaalselt; või sunnituna ja selekteerivalt; varem või hiljem; heaga või kurjaga — tulemused peegelduvad järgnevate aastate maailmapoliitilises pales.

Laenud anti ju selleks, et abivajav riik vabaneks näljast ja stabiliseeruks majanduslikult, mitte selleks, et vaesest riigist viimast elujõu-natukest väljapigistada ja suurlinnades pilvelõhkujaid ehitada. Olukord on aga mitmel põhjusel just niisuguseks kujunenud. Ahnus ei tohiks maailma auku ajada.

Kui valitsused ja pangad ajamärke ei taha mõista, siis jõutakse mõne aasta pärast selleni, et väga paljudes riikides tekib revolutsiooniline olukord (milliseid näiteid juba on), et võlgu sihilikult ei tasuta ja pangad natsionaliseeritakse.

Võlgade mõõdukas (s.o. suure osa, kui mitte kõik) kustutamine annaks kõigile riikidele tugeva tõuke majanduslikule tõusule, mille tähtsust ja mõju praegu hinnata ei mõisteta.

Ja pool muna on alati rohkem kui tühi koor.

H. RIGA

Uus luurepomm Inglismaal

Aatomrelvade probleemi kõrval on üheks suuremaks probleemiks Nõukogude Liidu spionaazhivõrk Läänes, mis töötab just aatomrelvade küsimuse toetamisel. Keegi ei tea, paljuks on nõukogude spioone Läänes. Need ei ole ainult vene saatkondade töötajad. Neile lisanduvad nende agendid vastavates maades. Peale selle töötavad vastavate maade kodanikud Nõukogude kasuks, nagu see on selgunud protsessidest siin ja seal. Märgime ainult USA-d ja Lääne-Saksamaad.

Hilisemaks spionaazhipommiks on Inglismaa korraldus 25 nõukogude spiooni lahkumiseks Inglismaalt kolme nädala jooksul. Huvitav on selle juures, et Briti valitsus ise ei olnud teadlik nende spioonide olemasolust. Need tegi teatavaks nõukogude enda kõrgem spionaazhijuht Gordievski, kes koos oma informatsiooniga astus üle Inglismaa poolele. Olles KGB juht Inglismaal, oli Gordievskil teada informatsioon täpsustes nõukogude luureorganite tegevusest Inglismaal. Väljasaatmisele kuuluvate isikute hulgast olid kuus nõukogude saatkonna koosseisust.

Gordievski on tugeva kooliga KGB-lane. On töötanud varem sel alal Skandinaavias ja Inglismaal ja peaks seega olema heaks allikaks lääneriikidele nõukogude spionaazhi küsimustes. 25 lahkuma sunnitu hulgas oli ka 5 nn. ajakirjanikku ja kaks tõlki, kes olid ühenduses rahvusvaheliste organisatsioonidega Londonis.

Kuid Londonis huvitavad võime põhjused, miks Gordievski üle jooksis Briti poolele ja palus asüüli, mis temale ka anti. On küsimus, et edasi tegutsedes olnuks tal hoopis rohkem võimalusi oma uude ülejooksiku missiooni süvenemiseks. Kuid arvatavasti oli see nii, et Gordievski tällaalused KGB juhina muutusid kuidagi tuliseks ja ta pidas õigeks endakindluse mõttes poolt vahetada. Gordievskil oma positsioonis olnuks käepärast kogu KGB aktiivsus Inglismaal, kui ka inglise enda agendid värvatud KGB poolt.

Gordievski luureagendi karjäär on siiski silmapaistvaim Kopenhaagenis, kus asus KGB suurim arv kaastöölisi. Gordievski oli erinev teistest nõukogude diplomaatidest. Riietus läänelikult, huvitus spordist. Ta huvitus artistidest, muusikameestest. Taani TV toimetaja iseloomustas teda lahtisena mõtetes ja jutus, isegi katoliiklust mõistvana. Võimelisena kõnelema teemadel läänemaailmast. Taanis ei mõistetud, et see oligi Gordievski taktika, millega ta lõi ligipääsu inimestele, kelle juures nõukogude inimese tavaline taktika ei tööta. Mis iganes teeb Gordievski nüüd lääne poolel, jääb ta ka siin kahtlusaluseks ja jälitatavaks.

Nagu tavaliselt, reageerib Moskva omapoolse diplomaatilise repressaaliaga. Moskvas ongi juba teatatud, et 25 Briti diplomaati ja eraisikut on sunnitud Nõukogude Liidust lahkuma kui soovimatud isikud. Nendest kuulub 18 saatkonna koosseisu, viis on ajakirjanikud ja kaks on ärimehed. Inglismaa on lubanud vastata ka omapoolse väljaheitmisega lisaks endisele 25-le. Inglismaa nimetab Moskva aktsiooni kättemaksuliseks, sest Inglismaa sundis lahkuma oma julgeoleku pärast. Inglismaa kinnitab, et mitte ükski Moskvast lahkuma sunnitud isik ei ole tegelenud vastuluurelistes ülesannetes.

TASS nimetab Briti valitsuse sammu provokatiivseks ja põhjendamatuks. Briti välisminister on Moskva aktsiooni hukka mõistnud ja juhib tähelepanu, et see aktsioon rikub Briti ja Nõukogude Liidu vahekordi. Moskva otsuses nähakse ka Mihail Gorbatchevi tugevat kätt, kuigi Gorbachev on viimastel nädalatel püüdnud paremate vahekordade poole Läänega. Näib, et need püüdlused jäävad sordiini alla pikemaks ajaks.

V.

Vahetuskaubandus spioonidega

Viimastel aastatel on mitmes demokraatlikus riigis avastatud spioone ja riigi saladuste müüjaid. Ühendriikides on üks protsess teise järele.

Nõukogude Liidus ei ole reetureid. Nii seletavad sealtpoolt tulnud asjamehed ja turistid. Seal on kõik valitsuse poliitikaga täiesti nõus — sellepärast pole ei opositsiooni ega reetureid. On mõningaid huligaane ja hullumeelseid.

Ko-eksistentsi või detanti ajal läks spioonide vahetamine eriti moodi. See imepärane kaubandus käib tänapäevani.

Kust saab Nõukogude Liit spioone, keda vahetada?

Moskva või Leningradi tänaval teh akse haarang — ameerika ärimees, kes oli ettevaatamata valuutaga; saatkonna ametnik, kes oli vene tüdrukule sügavale silma vaadanud; turist, kes sadamas laevas pildistas — need on kõik CIA poolt sinna saadetud ja teolt tabatud. Ühelgi neist, nn. CIA agentidest, pole olnud vähimatki kokkupuudet Nõukogude riiklike saladustega. Sealseid saladusi hoitakse salajas. Kõige spioonim Ühendriikide spioon oli Gary Powers, ke U2 pardalt Venemaad pildistas.

Spioonide vahetamisega on Nõukogud saanud oma poisid ilusasti kätte, kuid see polegi kõige tähtsam. Sajad spioonid Ühendriikides, kes pole veel tabatud ja tuhanded, kes mõtlevad seda ametit proovida ning need, kes Marxi ja tema skismat armastavad — need on vahetuskaubanduse tõttu veendunud, et neile iialgi ei juhtu vähematki halba, sest Nõukogude Onu tuleb suure häda puhul appi ja päästab.

Mida on Ühendriigid selle kaubandusega saavutanud?

On kätte saadud hulk Ameerika kodanikke, kes olid alusetult süüdistatud või mingi lavastuse ohvrid, on kätte saadud Nõukogude dissidente, kes olid sealsele valitsusele peavaluks; võib-olla on saadud lubadus mõnesaja juudi emigreerumiseks . . . Ainukese hiilgava erandina on V. Bukovsky vahetamine. Temast on kujunenud siin tubli nõunik ja kommunismi-vastane tegur.

Ühendriikides on päevakorral mereväespiooni Walker ja Co. protsess ja hiljem vahetu skauplemine.

Kelle vastu? Kust saavad Nõukogud spioone, keda vahetada?

Ühendriikide juutide „lobby'l" on mitu ettepanekut — Sahhaarov, Sharansky jt., või ehk 500 juudile emigreerumise luba . . . Arvestades mineviku sündmusi ja tänapäeva meeleolusid Ühendriikides — see võib nii toimuda, kas üks või kõik variandid koos.

Terrorismi vastu võitlemises on peanõue — vältida kõik, ka vähimadki, järeleandmised terroristidele. Ja tabamise korral olgu karistused rängad, enamasti surmanuhtlus. Reeturite puhul peaks kehtima just samasugused reeglid. Surm ja mitte väljavahetamine. Lõtvus ja järeleandmine selles olukorras edutab kuritegevuse kasvu.

Sõjavangide vahetamine on aus ja õiglane tegu, kasulik mõlemale poolele. Spioonide vahetamine Ühendriikide ja Nõukogude vahel, nii nagu see on olnud, pole muud, kui kauba müümine Nõukogudele „puurahade" vastu.

H. RIGA

TEATEID EESTIST

KARIN POOL'ilo

(Ilmar Jüri poeg Pool'i abikaasa).
Helistada — 279-2269

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Kuusalu rootsi keelest

Möödunud nädalate jooksul on lehes palju kirjutatud Kuusalu kirikust ja Lauritsapäeva pidustustest.

Minule juhtus kätte väike raamat, Grammatik der Ehtnische Sprache, mis on kirjutatud Kuusalu kirikuõpetaja Eduard Ahrens'i poolt ja Tallinnas aastal 1843 välja antud. See võib olla üks vanemaid „Tallinna murraku" sõnaraamatuid.

Selles õpetaja Ahrens mainib, et koha nimi Kusal (saksa keeles) ja Kuusalu (eesti keeles) on tuletatud rootsi keelest — Gudsval (saksa keeles Gotteswahl — sellega vist Jumala valitud). Gotlandi Gudsval olevat olnud ühe kloostri nimi Gotlandi saarel.

N.V. LINHOLM

Parandamatu haigus „Aids" levimas Kanadas

Seni parandamatu haigus AIDS on levimas Kanadas. Seni on kindlaks tehtud 302 juhtu, 150 nendest on juba surnud. Kui AIDS levib Kanadas sellises kiiruses nagu seni, siis arstide arvestuse kohaselt võib Kanadas olla juba aastal 1988 10 000 haiget.

Olukord on alarmeeriv. Korjatakse raha uurimisteks ja selgitava kirjanduse levitamiseks, kuidas AIDS leviku vastu võidelda ja laboratoorsete uurimuste teostamiseks, et parandada neid haigeid.

Praeguseks eesmärgiks on vältida, et haige ei levitaks seda surmavat haigust. Selline haiglaravi võib kesta kuni 75 päeva ja maksta kuni $42 000.

AIDS haiguse uurimiseks on kogutud viimasel ajal $2 miljonit.

ONE STOP SECURITY SYSTEMS
Tulekahju ja murdvarguse häiresüsteemid.
ALEXANDER TRÄSS • Tel. 881-4303

Uus ettepanek Gorbatshevilt

Moskvast tulnud teate kohaselt on kavatsus N. Liidu võimumehel Mihhail Gorbatshevil teha ettepanek president Ronald Reaganile, kui nad kohtuvad Genfis 19. nov., et N. Liit vähendab oma strateegiliste relvade arsenali 40% võrra, kui vastutasuks USA lõpetab oma uurimised Strateegilise Kaitse Initsiatiivi alal. See oleks üheks eelduseks võidujooksu lõpetamiseks relvastuse suurendamise alal.

Millise väärtuse annab sellele ettepanekule USA administratsioon, ei ole veel selgunud.

Saared Arktikas ja meri nende vahel kuulub Kanadale

Kanada välisminister Joe Clark teatas Halifaxis, et Kanada valitsusel on kavas erilise deklaratsiooniga kuulutada Kanadale kuuluvate Arktika saarte vahel ine meri Kanada sisemereks, teostada pidevat kontrolli laevade liikumise kohta saartevahelisel mereteedel ja ehitada Polaarklass-8 tüüpi jäälõhkuja, mis oleks võimeline liikuma aasta ringi nendes vetes. Jäälõhkuja ehitus võib maksma minna kuni $500 miljonit.

Välisminister Joe Clark nentis selle juures, et valitsus peab oma deklaratsiooni tegema lähemal ajal, et mitte olla vastamisi mõne teise riigi deklaratsiooniga, millega tahetakse kuulutada Kanadale kuuluvate Arktika saartevaheline meri, eriti Põhja-Lääne mereteena tuntud läbikäik, rahvusvaheliseks mereteeks.

Välisminister arvas, et tõsisem vastuseisja sellele deklaratsioonile on USA valitsus, kellest võib arvata, et ta pöördub küsimuse selgitamiseks rahvusvahelise kohtu poole Haagis.

Küsimus on muutunud akuutseks pärast seda, kui Polaarmere saarte piirkonnas avastati suured maaõli lademed, mille kasutamine tänapäeva tehnika juures on täiesti teostatav.

Pagari- ja kondiitrisaadused, delikatessid, shokolaadid ja maiustused
Suur valik lihasaadusi ja juuste. Tordid pidulikkudeks sündmusteks. 80-istmeline kohvik.
Nüüd on meie tooteid ka saadaval: BUTTON's EMPORIUM, 592 Mt. Pleasant Rd. (lõunapool endisest POKO'st)

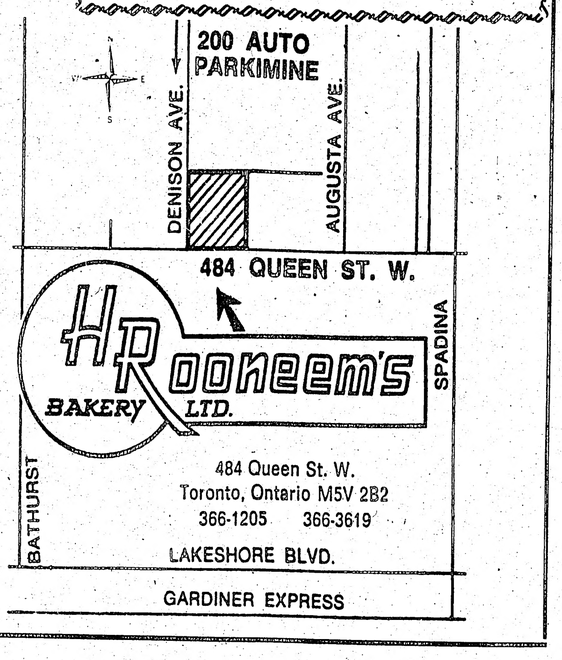

Maailma aknal

Tuhast kerkivad uued laaned

Briti-Kolumbia ürgseis laantes ja Euroopas lõõmas sel suvel suuri kahjutulesid.

Metsapõlemisi on alati esinenud. Arvestatakse, et viimase saja aasta jooksul on metsi umbes nii palju maha põlenud, et see võrdub 50%-ga kogu Kanada metsamassist. Metsapõlemisi suureulatuslikke juhuseid, nagu neid esines enne moodse inimese sissetungi, tuleb vaadelda kui loomulikke loodusnähteid põlislaante noorenemise protsessis ja neid kordus keskmiselt paarisaja-aastaste vaheaegade järele. Nüüdisajaks on aga nende sagedus kahanenud igale paari- või kolmekümnele aastale. Ja seda inimliku lohakuse, rumaluse ja kuritahtlikkuse tõttu.

Mets pole kunagi staatiline. Taimed ja loomad sünnivad, kasvavad ja surevad. Metsapalang vaevalt lõppenud, rajab loodus juba teed uuele elule. Kuumuses pakatanud männikäbid puistavad seemneid hõõguvasse tuhasse ja jätkavad seda veel mitmeid päevi. Kus ebatasane maastik eeldusi loob tuuletõmbele, seal võib metsapalangu puhul kohati äsitule taoline efekt mõjule pääseda, mille tagajärjel igasugune orgaaniline mateeria täielikult hävineb, jättes järele ainult paljad ja pragunenud kaljupinnad.

Tuli pole nii halastamatu tasandikel, kus ainult kuni 10 cm pin`asest tuhastub ja soiseil mail ainul pinnapealne taimestik hävineb. Metsa tulikahjus hukkub palju väikseid imetajaid, nagu kärpe, hiiri, jäneseid ja muid. Suured loomad aga, nagu mets-karibud ja hundid, on juba varakult ohupiirkonnast põgenenud.

TAASSÜND

Kevadiste ja varasuviste palangute asemed haljenevad juba sügiseks männitaimedest, kohati kuni 100 taime ruutmeetri kohta. Sinikate, vaarikate ja smilekside (üks ronitaim) juurestik on ellu jäänud ja nende värsked kasvud on üksteise võidu kerkimas.

Püsikute (püsitaimede) taassünd on enesestmõistetav, kuid kuidas seletada imet, et ka üks üheaastase taime liik, mille elu ainult seemete kaudu edasi kandub, nagu muinasjutuline lind Phoenix, oma enda tuhast jälle ellu tõusta sai? Kuidas on võimalik, et metsaalused, kus ainsatki kurereha (geranium bicknelli) polnud leidunud, pärast metsapalangut korraga selle õitest tulvasid? Saladus peitub kurereha seemne haruldases omaduses aastakümneid või koguni -sadu elus püsida. Kui kord minevikus metsaalune viludus ja teiste taimedega võistlemine avaruse pärast talle talumatuks muutus, jäid tema seemned maa all paremaid aegu ootama. Kui need paremad ajad laastava tule näol siis ükskord saabusid, vohas metsaalune äkki kurerehadest, mille õied küpseks saamisel oma imeväärse katapuldi-taolise mehanismi varal seemneid levitasid.

Uue taimestiku vahel sibab valgejalgseid põlluhiiri (peromyscus). Need seemnesööjad, kellel nüüd toitu külluses, siginevad tohutult, asendades lehesööjaid leetehiiri, kelledest metsaalune kubises enne tulikahju. Madalamail aladel tärkavad uuesti kanarbikud, kailud, rosmariinid jm., millede juurestik sambliku all tule eest kaitstud oli.

Üks aastat pärast palangut on ka karibu juba tagasi põlenud ala piirimail. Varasuvel hakkab õitsema smileks (sarsaparilla), mille sinakasmustad marjad karusid kokku meelitama hakkavad. Juba on männitaimed pikkuselt kahekordistunud ja kibedas võistluses toidu ja päevavalguse pärast metsvitsaga, kibuvitsaga ja kõikjale tungiva sinikaga. Madalamail aladel tärkavad ellujäänud juurtest lepad, kased ja paplid.

NOOR METS

Mida enam areneb mets, seda vähem dramaatiliseks jäävad muudatused temas. Neljandaks aastaks on sinikad oma arengu tipul. Läbi tiheda taimekasvu sirguvad ühe- kuni kahemeetrilised männid, millede esialgsest külvist ainult vast pooled säilinud on. Kadunud on kurerehade üleküllus ja smilekski on muutunud haruldasemaks. Muusid on ilmunud niiskemaile aladele, et maitsta kase, haava ja pa ju õrnu lehti. Kärbid on leidnud endile sobivad pesakohad põlenud tüvede õõntes, et õhtuti jänestele jahti pidada.

Kümnendaks aastaks on männid juba üle kolme meetri kõrged ja esmakordselt valmis oma seemneid külvama laikudele, mis tulekahjujärgsel seemendamisel paljaks olid jäänud. Paljakskõrbenud kaljudel on märgata esimesi elutunnuseid — samblakate on kasvanud juba ühe mm paksuseks. Veel 50 aastat ja kunagine surnud ala saab lemmik-söödamaaks karibudele.

Nii saab põhjamaa põlismets aastate jooksul jälle taastatud, kus taime-ja loomariigi üksikud liigid üksteisest sõltudes elavad läbi oma külluse- ja puuduseperioodid, kuni jälle ükskord tuli selle arengutsükli katkestab.

Metsapõlemise juhtude sagenemine moodsel ajal on toonud kaasa tohutuid kaotusi rahvamajandusele. Veel suurem on aga selle kahjulik mõju keskkonnale, kuigi seda alati näha ei osata. Palangute sagenemine lühendab mitmesuguste taime- ja loomariigi esindajate aktiivset eluiga ja kõigutab seega tasakaalu aeglasemalt ja kiiremalt arenevate eksemplaride funktsioonide vahel. See põhjustab kahjulikke ökoloogilisi muudatusi, mille heakstegemine käib üle inimliku jõu ja võib hävitada mõnegi taime ja loomariigi tõud jäädavalt.

K. UTSAL

MASSAAZH & TERAAPIA
LEILI TERTS
Registered Massage Therapist
Vastuvõtt kokkuleppel.
Tel. 757-8679

Teadaanne

Eesti Pensionäride Klubi Torontos huviringid alustavad sügishooaja tegevust järgmiselt:

Raamatukogu, käsitööring ja maalering 25. septembril ja tervisvõimlemisering 7. oktoobril, esimene grupp kell 11 e.l. ja 2. grupp kell 12.

JUHATUS

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334 — Peter

Kalevi skautlipkond

alustab tegevust laupäeval 21. septembril. Avakoondused toimuvad hundudele Eesti Maja keskmises saalis ning skautidele ja venduritele Eesti Majas asuvas Kalevi toas.

Hunduparvik „Taarapojad" võtab vastu uusi poisse 7-10 aasta vanuses, palun tulge avakoondusele!

Kutsume ka kõiki eesti poisse, kes ei ole veel mingil põhjusel skaudid, meie ridadesse.

Koondused algavad kell 9.30 hommikul.

KALEVI JUHATUS

Sügistegevus baptisti koguduses

Pühap. 8. sept. alustas Toronto baptisti kogudus oma sügist tegevushooaega. Hommikusel jumalateenistusel kõneles pastor Raid sümboolsetest usulaevadest, mis Titanicu kombel võivad hukkuda või Noa laeva viisil oma ülesande võidukalt lõpule viivad. Teenistust kaunistas segakoori laul Charles Kipperi juhatusel. Õhtuses kuulutuskoosolekus jutlustas pastor rõõmust kui kaasproduktist ja seda Psalm 126. põhjal. Laulis alt Asta Kaups.

7. sept. õhtusel koguduse koosolekul esitas K. Raid lühikese ülevaate koguduse suvisest tööst, märkides ära surnuaiapüha, väljasõite eesti suvilatesse ja Kivioja vaimulikku laagrit. Viimases teenisid Sõnaga, noorte osas — Ross Carkner ning Anne Kaups ja üldjumalateenistustel, Vancouveri siirduv pastor Edgar Toompuu. Augusti kuus, mil K. Raid oli puhkusel, täitis ta kohustusi abipastor Harry Eller.

Eelseisval sügisel loodab baptisti kogudus korraldada mitmeid üritusi, mis ka laiemat üldsust tohiksid huvitada. Nii näiteks pühitsetakse 29. sept. kodumaa lõikus-tänupüha, mille raames kl. 6.00 õ. kõneleb külalisena dr. Taimi Proos Vancouverist. 20. okt. õhtul toimub järjekordne välismisjoni-õhtu. Pühap. 10. nov. on kavas „Kodusaare õhtu", kuhu on kutsutud Hiiu rahva kõrval ka saarlasi, muhulasi, kihnulasi ning prangliasi. Arvatavasti on siis kõnelejaks hiidlane dr. Artur Proos. Laup. 30. nov. korraldab misjonikomitee välismisjoni-päeva. Pühap. 1. dets. esitavad koguduse koorid ning solistid järjekordse advent-kontserdi. Regulaarsed jumalateenistused ning kuulutuskoosolekud toimuvad baptisti kirikus, 883 Broadview Ave., endiselt kl. 11.00 hom. ja 6.00 õht. Õhtustel koosolekutel kasutatakse vastavat suurt ekraani Piibli õpetuse illustreerimiseks.

Tegevust on alustanud segakoori kõrval ka noortekoor „Päike" Ch. Kipperi taktikepi all. Koori esimene esinemine on 6. okt. kl. 11.00. Koride kõrval loodab kogudus rakendada ka rea soliste. Pühapäevakool alustab õppetegevust, klassidesse jagunedes, 22. sept., kl. 10.15 ning 11.00.

Kaaseestlased on lahkelt kutsutud osa võtma baptisti koguduse üritusist. Lähemat informatsiooni saab pastor Raidilt, tel. 499-6488.

Noortejuhtide Nõupäevad Kotkajärvel

Eesti skaudid ja gaidid on alati nimetanud oma organisatsioonide peakoosolekuid aastakoosolekuteks või lühendatult AK. Nii oli see kodumaal ja nii on see ka paguluses kõikidel maadel, kus leiduvad meie malevad. Need koosolekud on tavaliselt kahepäevased, ajaliselt varieerudes, olenedes kohalikest olukordadest. AK-d toimuvad siiski tegvusaasta algul, põhjapoolkeral septembris või oktoobris. Vabas Eestis kasutati selleks lühikest koolivaheaega „kliistripühade" ajal. Sellel ajal pandi koolimajadele talveaknad ette, kasutades akende tihendamiseks kleeppaberit, millest ka nimetus „kliistripühad".

Skautlus ja gaidlus aga marsib edasi ja muutub ajakohasemaks koos noortega. Kanada malevate AK-de läbiviimine on leidnud mõningat kritikat mitmel viimasel aastal. Osavõtmine, eriti noorte juhtide poolt, on muutunud loiumaks. On proovitud AK-de asukohta vahetada, tuues need Kotkajärvelt Torontosse ilma nimetamisväärse eduta. Kotkajärve ei ole enam mitte suvine laagriväljak, vaid aastaringi kasutatav vabaõhupiirkond mitmesuguste talvekindlate hoonetega, kusjuures kõigil Toronto poiste ja tüdrukute lipkondadele on seal omad kodud. Nendes kodudes on toimunud tegevusaasta algul üksuste omad nõupidamised, millele järgnes siis paar nädalat hiljem malevate kokkutulek, tingides kaks pikka sõitu Muskokasse lühikesel ajaperioodil ajal, kui linnas algasid regulaarsed koondused. Ka vajas AK-de programm uuendamist põhimõttel — vähem kuivi arve igasuguste aruannete näol ja rohkem õpetlikku, millest kasu noortetöös.

Eeltoodust koordus välja uus ja loodetavasti huvitav skautide ja gaidide aastakoosolekute kava, mida — õnnestumise korral — kindlasti jäljendavad ka teised malevad. Ühendriikide skautmalev oli kohale saatnud oma skautmastrite koondise esimehe skm. Linold Milles'e kes leidis, et kanada eksperiment on teretulnud ajal, kui vajame uusi ideid.

See n.n. „uus" aastakoosolek on jagatud kahte ossa: nõupäevad Kotkajärvel ja peakoosolek Torontos. Esimene osa toimus möödunud nädalalõpul üksuste saabumisega ja arutlustega reede õhtul ning jätkudes kahel järgmisel päeval.

NÕUPÄEVAD

Laupäeva hommikul koguneti pärast kehakinnitamist Anton Õunapuu väljakule. Kotkajärve ilmastik, mis suve lõpupoole oli olnud eriti karm seal toimunud ürituste puhul, oli seekord toonud välja oma naeruse pale. Heledas päikesepaistes ja tuulevaikuses seisis poolsada noortejuhti pika lipuvarda ümber. Malevate juhid ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ja skm. Egbert Runge sõõri keskel juhtisid lühikest avatseremooniat, mis seisnes tavakohases lipuheiskamises, hommikupalves, tervitustes ja informatsioonis. Tervitasid Gaiderite Kogu Kanada Koondise juhataja gdr. Lisanne Vaher, Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi juhatuse liige skm. Heino Jõe ja kahe Ühendriikide maleva poolt skm. Linold Milles. Huumoriga vürtsitatud kõnes andis tervitaja edasi ka kutse tulla USA gaidide ja skautide malevate aastakoosolekule oktoobris ja järgmisel suvel Järvemetsal toimuvasse juubelilaagrisse. Pikki aastaid Lakewoodi nime all tuntud ja nüüd ümberristitud Järvemetsa laagriväljakuteks on need Ühendriikide eesti ühiskonnale sama, mis Kotkajärve Kanada eesti ühiskonnale. Järvemetsa osteti kolkümmend aastat tagasi, sellest juubelilaager.

Avamisele pealipuväljakul järgnesid üksuste nõupäevad, kas hoonetes või väljas hilissuvise taeva all. Arutati töökavu ja valiti juhtkonnad. Selle kohaselt juhib eeloleval aastal „Põhja Tütarde" gaidlipkonda ngdr. Margot Nortmaa, „Rajaleidjate" lipkonda ngdr. Ingrid Kütt, skautüksust „Lembitu Malev" skm. Harold Kivi ja „Kalevi" lipkonda nskm. Margus Tae. Samaaegselt skautide maleva staap ja gaidmaleva juhatus tegeles oma probleemidega, tulles isegi kord kokku ühiseks nõupidamiseks. Aastast aastasse tavaks kujunenud tegevuse kõrval oli kavas ka mõnda uut. Järvemetsa juubelilaagrist oli juba juttu. Esmaabi alal on ettenähtud erikursus vanemgaididele ja -skautidele ning juhtidele, mis tegeleb ainult probleemidega tingitud südametegevuse lakkamisest.

ÕPPEPÄEVAD SAKSAMAAL

Skautide ja gaidide liidud korraldavad ühiselt Saksamaal Godesburgi lossis 27. juulist kuni 1. augustini eesti gaidi- ja skaudijuhtide õppepäevad, kuhu oodatakse osavõtjaid tervest maailmast. Vanusepiiriks on 17 aastat ja vanemad. Kanada malevad otsustasid selgitada programmilisi ja majanduslikke küsimusi ühenduses kursusega, mis toimub kaugel Kanadast. Jüripäeva paraad, mis toimunud viimaseil aastail Eesti Maja suures saalis, kavatsetakse viia tagasi suurde sõjaväe treeninghalli kui leitakse ruume. Põhjuseks on ruumide kitsikus sellelaadiliseks urituseks Eesti Majas. Vanemskaudid/-gaidid lubavad korraldada „täika" (inglise keeles „garage sale") ja hundud/hellakesed karnevali.

Õhtune tegevus nõupäevadel oli kõigile koos. Ngdr. Tiia Kütt juhtis arutlust teemal „Koo-ed" tegevus. Viimase all on mõeldud peaasjalikult poiste ja tüdrukute ühist tegevust skautliku organisatsiooni raames. Ühiskondlike arusaamade muudatused, naisõigusiaste aktiivne surve ja muud tegurid on loonud viimastel aastakümnetel olukorra, kus mehed ja naised töötavad rohkem õlgõla kõrval kui kunagi varem ajaloos. See ei ole jätnud puutumata ka skautlikku liikumist. Nii aktsepteeritake tüdrukuid Kanada skautluses koos poistega 14 eluaastast ülespoole. Meie noorteliikumises on see veel uudne, kuigi sellega on katsetatud. Arutlus oli huvitav ja käsitles nii pluss- kui miinuspoole. Koosolijad olid aga arvamisel, et tendents on „koo-ed" skautluse suunas.

Arutluse lõpul võtsid peamaja üle tantsuhuvilised noored, kus muusika eest hoolitses nskm. Ilmar Kütt. Kohvikus aga istuti pildiprojektori taga. Skm. Silver Kask tõi ekraanile mälestusi suviselt Kanada jamboreelt, Järvemetsa laagrist USA-s ja Soome skautide rahvusvahelisest suurlaagrist „Miilu", mida oli külastanud skm. Egbert Runge.

TEGEVUSKAVA

Lakkamatu päikesepaiste jätkus ka pühapäeva hommikusel lipuheiskamisel. Palve luges skm. Endel Ruberg. Planeerimiskoosolekud olid etenähtud eraldi poiste ja tüdrukute malevatele. Gaidmaleva juhatuse ja skautmaleva staabi poolt ettepandud tegevuskavad võeti vastu mõningate muudatustega.

Arutlused moodustavad alati huvitavama osa noortetöö probleemide lahendamisel ja seda võib öelda ka sellel päeval toimunud arutelu kohta pealkirja all: „Meie tulevik". Küsimus on tõsiseiseloomuline ja oli leidnud asjalikku käsitamist aine esitajate poolt, kelledeks olid kolm skautmastrit skautüksusest „Lembitu Malev": Harold Kivi, Vello Soots ja Ants Evard. Osavõtjad jagati gruppidesse, kes püüdsid leida vastuseid esitatud küsimustele. Leiti, et skautide/gaidide arvu vähenemine on tingitud iive vähenemisest, segaabieludest, eestlaste majandusliku olukorra paranemisest, mis võimaldab lastevanematel pakkuda noortele teisi kallimaid vabaaja veetmise võimalusi, rahvusliku ühiskonna ajumisest, ümberrahvustamisest ja teisist tegureist. Ka võib põhjuseks olla eesti noorte üleorganiseerimine. Küsimusele, kas on võimalik tegelda eesti skautlusega/gaidlusega inglise keeles, oli koosolijate vastus jaatav. Teoreetiliselt on see võimalik. Küsimusele, kas olla eesti skaut/gaid ilma eesti keeleta oli vastuseks kategooriline ei.

Keskpäeval saabus kohale kanadalasest lektor kahel eesti metsamärgi kursusel Doug Cunnington, kes oli andnud nõusoleku pidada nõupäevadel tunniajaline loeng ja demonstratsioon matkavarustusest. Doug on Ontario laagrijuhtide kursuste asutaja ja praegune juht. Elukutselt on ta Muskoka piirkonna koolide valitsuse metsatarkuste õpetaja.

Nõupäevad lõppesid gaidi- ja skaudijuhtide ühise planeerimiskoosolekuga peamajas ja hiljem lipulangetamisega ning sõprusringiga Anton Õunapuu väljakul.

Toitlustamist korraldas gdr. Anne Orunuk. Perenaiseks oli pr. Eda Loo, abilisteks ngdr. Siiri Lepp ja ngdr. Maie Kask.

Lõastakoosolekute II osa toimub Eesti Majas pühapäeval, 6. oktoobril kell 17.00.

Eesti gaidide tegevusest

Eesti gaidluse 65-l juubeliaastal on toimunud rida pidulikke koosviibimisi nii Kanadas kui mujal ning tähistamised jätkuvad aasta lõpuni.

Kanadas alustati juubeli tähistamist jaanuaris „Taliharja" koosviibimisega Toronto E. Majas Gaiderkogu korraldusel. Eeskavasse oli rakendatud kaunis põimik — läbilõige eesti gaidirajalt. Kanada Gaidide Malev korraldas kevadel meeldiva emade-tütarde piduliku eine.

Ühendriiges tähistati juubelit suvelaagris, kuhu üle kauguste kokku tuldi. Huvitava kavaga suurlõke oli pühendatud vanadele eesti traditsioonidele ja gaidlusele, kus peagaid Hilja Kuutma kõneles noortele.

Rootsis langeb sellele aastale veel teisi juubeleid. Peale kodumaalt lahkumist tõstis gaidlik/skautlik tegevus jälle pead 40 a. tagasi ning algas nn. välis-eesti gaidlus/skautlus. Jüripäeval meenutati aega, kui Eestis alustasid tegevust esimesed gaidüksused 65 a. tagasi.

Ka Saksamaal on organiseeritud gaidlus/skautlus tegevuses olnud 40 a. See töö algas juba põgenikelaagris, et noortele lootust sisendada paremuse poole. Suvises malevalaagris meenutati eesti gaidluse põhimõtteid läbi aegade.

Austraalias — teiselpool maakera — toimub laager alles aastavahetusel, kus ühinetakse gaidlikuks sõprusringiks.

Tänapäeva muutlikus maailmas on eriti tähtis, et me oma rahvakilde üksi ei jäta. Ühenduses, ka üle merede, peitub lootus ja jõud. Eesti Gaidide Liit on üheks selliseks sillaks mandrite vahel. Uue tegevusaasta alates tullakse igal mandril kokku aastakoosolekuiks. Peagaid Hilja Kuutma, ühendades oma puhkusreisi gaidliku tegevusega, külastab aastakoosolekuid Rootsis 12/13. okt. ja Saksamaal 2/3. nov. Peagaidi asetäitja Aili Silm võtab osa USA AK-st 19/20. okt. ning Kanada AK-l esindab Liitu majandusjuht Helgi Rosen.

G. Suits ütles kord, et olgem eestlased, kuid saagem ka eurooplasteks. E. Gaidide Liit on ka sidepidajaks ning sõpruse süvendajaks teiste etniliste gruppidega. Möödunud suvel külastasid Liidu esindajad rida välislaagreid: Kanada skautide jamboreed, mis toimus Guelphi lähedal hiigel-telklinnas mitmekesise ja moodsa programmiga. Poola skautide 75. tegevusaasta juubelilaager jäi meele kui väga distsiplineeritud kogu, silmatorkava puhtuse ja korraga kõikjal. Teel kirikusse astuti sirges rivis, käes valged kindad. Õhtusel lõkkel oli meeleoluline esitus gaidide ja skautide ajaloost. Peale lõket toimus eriline tseremoonia juhtide ülendusteks. Ungarlastel samuti 75. juubel ja nende maailmalaagris Buffalo ligidal viibis ligi 1000 noort mitmelt mandrilt. Päevases eeskavas iga üksus tutvustas eri Ungari maakonda tantsus ja laulus. Teiste rahvusgruppidega suhtlemise üheks eeliseks on, et igalt võib midagi õppida.

Sügisese tegevuse alguseks soovime kõigile, malevate noortele ja juhtidele, jõudu tööle!

EESTI GAIDIDE LIIT

„ESTONIA" ORKESTER
tuleb kokku 25. septembril kell 7 õhtul Eesti Majas.

Samal ajal toimub peakoosolek järgmise päevakorraga:
1. Koosoleku avamine ja rakendamine.
2. Aruanded 1984/85
3. Tegevuskava 1985/86
4. Valimised
5. Kohal algatatud küsimused

Palume kõiki liikmeid osavõtta. Uued liikmed alati teretulnud.

Peetri koguduse pühapäevakool ja leerieelsete klass alustavad tegevust 22. septembril 1985

Rõõmustaval kombel on viimase kahe aasta jooksul osavõtt pühapäevakooli klassidest tunduvalt suurenenud ja nii loodame ka käesoleva sügise hooaja alguseks elavat osavõttu. Pühapäevakooli õpetajad eesotsas juhataja Maimu Käärmann'iga on meeleldi valmis vastu võtma ka päris väikesi lapsi, alates 3-aastastega. Erilist rõhku pannakse lauluõpetusele, kus Margit Viia on laste poolt väga armastatud juhataja.

Oleme näinud, kuidas lastele meeldib kokku tulla. Noorte talendid kerkivad esile, kui valmistatakse jällegi jõulukaarte, sel aastal juba üle 200, mida kasutatakse vanadele jõulutervituste koju kätteviimiseks.

Loodame vaid, et lastevanemad, kui raskena see ka ei tunduks, siiski pingutavad, et tuua lapsi pühapäevakooli, kus saades kristlikku kasvatust emakeeles, lapsed kasvavad kokku omavahel lähedasteks eluaegseteks sõpradeks, sirgudes uhkuseks oma vanemaile ning auks me rahvusgrupile.

Leerieelsete klasside õpetus on endiselt vilunud kätes Inge Tork'i juhtimisel.

Leer algab 27. oktoobril jumalateenistusega kell 11 hommikul, kahes grupis: ingliskeelne ja eestikeelne. Registreerida õpetajatele või kantseleis!

E.H.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Lasteaias 64 kasvandikku

Laupäeval algas lasteaias sügissemester. Esmakordselt kasutatud eelregistreerimisel võeti vastu 19 sooviavaldust. Avamispäeval oli tulnud lasteaeda 64 kasvandikku, neist 18 esmakordselt.

Õppetöö lasteaias toimub viies klassis ja ühes eriklassis, kus on kasvandikud, kelle eesti keele oskus on puudulik. Esimene klass jaguneb kaheks paralleelklassiks, kus kasvatajateks ühes paralleelklassis Merike Marten ja Tiina Hubel ning teises Pia Pihl ning Silvia Vaikla. Teises klassis on kasvatajateks Silvi Verder ning Leena Rosenberg, kolmandas klassis Linda Kukk ning Silvi Matsoo ja neljandas ning viiendas klassis Tiiu Kajak ning Helve Reppo. Eriklassis on kasvatajaks Ingrid Jürman. Lauluklassis on lauluõpetajateks Evi Valge ja Linda Norheim ning „Töötoas" (tööklassis) on kasvatajateks Reet Medri ja Sirje Saumets.

Lasteaia juhatajaks on Helle Arro. Teda abistavad Merike Marten ja Silvi Verder. Juhataja energili sel ja sihikindlal juhtimisel on lasteaia õppevahendite hulk pidevalt suurenenud. Varem valminud lasteraamatu, „Kolm väikest siga", hea edu julgustas sellele lisaks ka helilinti valmistama, mis nüüd valminud ja mida saab edukalt kasutada emakeele õpetamisel eriti eriklassis.

Lasteaed töötab igal laupäeval Eesti Majas kella 9.30 — 12.30 -ni. Õppemaks ühelt lapselt $90.00, kahelt $135.00.

T.E.S. Lasteaia 2. klass kasvatajate Leena Rosenberg'i ja Silvi Verder'iga. Foto — O. Haamer

VI Eesti Metsamärgi kursusest osavõtjaid Kotkajärvel. Ees vasakult — skm. Jaan Lepp (kursuse juht), ngdr. Siiri Lepp (lektor), skm. Egbert Runge (lektor), ngdr. Anne-Mai Kaunismaa (lektor), nskm. Mikk Jõgi, gdr. Anne Orunuk, Toomas Kald, ngdr. Ellen Valter, nskm. Jüri Laansoo, Monika Kask. 2. reas — ngdr. Linda Roosipuu, Doug Cunnington (lektor), ngdr. Ingrid Kütt, nskm. Pearu Tamm, Kadri Koop, Maimu Nõmmik, skm. Peeter Kallaste (kursuse kordinaator), nskm. Kaarel Truuvert, nskm. Endel Mell, Lydia VanderVeen, nskm. Ilmar Kütt, nskm. Rein Pajo, nskm. Henn Kurvits ja Orma Maw (lektor).

Vihmas algas, päikeses lõppes . . .

Skautjuhtide Metsamärgi kursus Kotkajärvel

Augusti kuu viimasel nädalal toimus Kotkajärvel VI Eesti Metsamärgi kursus. Laager algas vihmase ilmaga, ning väljaarvatud kahel pealelõunal, sadas iga päev, kuid lõpetusel paistis taas päike sinitaevas.

Metsamärk ehk Gilweli kursus on skautjuhtide kõrgeim treeninguline aste, mis on jaotatud kolme etappi — nimelt loengute sari, mis peeti aastatel 1983 ja 1984, laager, mis toimus ja praktiline rakendus skautlikus töös eeloleval talvel. Laagrist olid õigustatud osa võtma kuni 30 skaut-/gaidjuhti, kes lõpetasid loengute sarja, kuid osal ei olnud võimalik laagri treeningust osa võtta.

Laager jagunes kolme salka; nimelt, skaudialal „Kao" salk koosseisus Kadri Koop, Mikk Jõgi, Toomas Kald, Kaarel Truuvert, Anne Orunuk ja Pearu Tamm; „Oravate" salk koosseisus Rein Pajo, Ingrid Kütt, Maimu Nõmmik, Ellen Valter, Endel Mell ja Ilmar Kütt. Hunduala liikmed Henn Kurvits, Monika Kask, Linda Roosipuu ja Jüri Laansoo moodustasid „Põdra" salga. Salga nimed on traditsioonilised salkade nimed, mis esmakordselt kasutati IV Eesti Metsamärgi kursusel, mis toimus 1973. aastal Kotkajärvel.

Seekordne laagri juhtkond oli eriti tugevalt esindatud võimeliste juhtidega. Märkimisväärne oli see, et laagrijuhi õigustega viibis laagris neli juhti, nimelt skm. Peeter Kallaste, Orma Maw, Doug Cunnington ja skm. Jaan Lepp, viimane oli ka kursuse juht. Harilikult on laagris ainult üks juht selliste õigustega. Juhtidena viibisid veel alaliselt laagris skm. Egbert Runge, skm. Siver Kask, Ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ja ngdr. Siiri Pikkov, skm. Andres Taul, ngdr. Tiia Kütt ja gdr. Ene Lüdig. Heameel on märkida, et eri lektorid külastasid laagrit päeval, kui oli nende ettekanded, mille järele nad siirdusid taas linna ja tööle tagasi.

KÜLAKIIK

Laager oli korraldatud Kanada peakorteri poolt kindlaks määratud eeskirjade kohaselt.

Nii anti kursusele 5-1/2 tundi ühe ehitusprojekti läbiviimiseks. Kursus valis oma projektiks eesti külakiige, mis püstitati ühise nõu ja jõuga Uudismaale. Kiik ehitati metsamaterjalist, ning seoti kokku nööridega. Õigeaegselt valminud kiik otsustati püsti jätta kuni Malevate nõupäevadeni, millal kiik lammutatakse.

Teise suurüritusena toimus metsamatk. Kahjuks oli juba lõunast sadama hakanud ning pealelõunal, kui salgad pidid asuma matkale, sadas rasket ja tihedat vihma. Kava kohaselt võeti ööbimiseks kaasa plastikat, millest ehitati tuulevarjud. Võimalus telki kasutada — sellest loobuti. Matka rada viis matkajad kahele eri teele, mis õhtuks ühtusid kaunil neemel Koprajärvel. Vihm vaibus järgmisel hommikul, ning salgad saabusid tagasi laagrisse lõunaks.

Kõik keetsid oma toidu laagris, milleks püstitati neli kööki — kolm kursusest osavõtjatele, ning neljas laagri juhtkonnale. Nendest köökidest kujunes ka salkade omad „metsakodud", kus siis arutati ülesandeid kui kirjutati logiraamatud. Vihmase ilma tõttu kasutati viimaseks järvetaret.

50 a. AJALUGU

Eestlaste Metsamärgi kursuse tava läheb tagasi 50 aastat, siis kui meie esimesed skautjuhid võtsid osa Londoni lähedal Gilwel-pargis korraldatud kursustest. Need juhid, kes said seal oma treeningu, tõid juhtide väljaõppe mõtte koju, millest ka arenes soov oma Metsamärgi kursuse korraldamiseks. See saadi 1939. aastal koos laagrijuhi õigustega skm. H. Michelsonile. Sõja tõttu lükkus laagrite korraldus aastatele 1948, 1950 ja 1951. Peale pikka vaheaega avanes võimalus Kanada peakorteri kaudu korraldada Metsamärgi kursust Kotkajärvel 1973, kus laagri juhiks oli skm. Peeter Kallaste. 1976 toimus teine kursus skm. Jaan Lepa juhtimisel, ning nüüd üle aastate, eestlaste kuues kursus.

Eeloleval jüripäeval loodavad tänavuse laagri lõpetajaid saada Metsamärgi tunnused — skautidel kaelarätik ja Gilwelli „kondid", ning gaididel kuldne nõel kirvega puuhalus.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Rajaleidjate lipkond alustab sisetegevusperioodi

Kus on eales eesti tütreid
laias ilmas elamas,
kes ei karda orjakütkeid,
vaba laul kel kõlamas:
kogunegem kõikjal ühte!

Marie Under

Rajaleidjate gaidlipkond alustab sisetegevusperioodi piduliku avakoosolekuga 21. sept. kell 10:00 hommikul Peetri kiriku all saalis. Vanemad on avakoosolekule kutsutud ja väga teretulnud, et oleks võimalik ühiselt mõningaid probleeme lahendada. Peale avamise suunduvad üksused oma esimesi koondusi pidama. Samas toimub uute hellakeste, gaidide ja vanemgaidide vastuvõtmine.

Gaidlus ja skautlus on eestluse taimelavaks. Töös ja mängus pannakse alus, armastus selle maa vastu, kus on meie juured. Loodame, et on rohkesti liitujaid gaidliku sõprusringiga. Informatsiooniks ja küsimusteks helistada: Ingrid Kütt 927-7790, Sirje Järvel 225-4590, Tiia Kütt 889-1063.

„RAJALEIDJAD"

Lembitu täiendab malevat

KUTSUTAKSE UUSI POISSE JA NOORMEHI SKAUTIDE RIDADESSE

Skautluse uue tegevus-aasta algul kutsub eesti skautüksus Lembit Malev Torontos eesti poisse ja noormehi skautide ridadesse. Skautlusele tuleb pühendada igal talveperioodi nädalal kaks tundi. Sellel aja jooksul annab skautlus rohkem teadmisi ja kogemusi kui kaks koolitundi või kaks tundi mängu- või spordiväljakul. Skautluse kaudu on võimalik majanduslike soodustustega osa võtta laagritest, jamboreedest ja välismaa-reisudest. Informatsioon ja registreerimine: 439-2563, 221-9735, 225-7173, 766-5107.

Skautüksus Lembitu Malev on vanim eesti skautide üksus Ameerika mandril ja alustab tänavu sügisel oma 36. tegevusaastat. Möödunud aastate kestel on Lembitu Malevast oma alguse saanud Toronto eesti skautüksused: Kalevi lipkond, Viikingi lipkond, Raudhabemete vanade skautide pere, siis Viru, Saare ja Vikingi lippkonnad. Mitmesugustel põhjustel on mõned neist tegevuse lõpetanud, vana Lembitu jätkab aga endise vahvusega. Sellel vahvusel on ka mitmesuguseid põhjuseid — üks olulisem neist tuleb kindlasti üksuse nimest, õigemini nimikangelasest. Sakala vanem Lembitu oli esimene eesti rahvuslik juht, kes kõiki olusid trotsides jäi kuni lõpuni Eesti vabaduse aatele truuks. Sedasama vaimu kannavad edasi Lembitu poisid ja üksuse juhtkond.

Lembitu Maleva skaudikoduks on Peetri kiriku ruumid, kus noolepoisid ja skaudid käivad koos iga laupäeva hommikul. Seal toimuvad ka üksuse pidulikud sündmused. Vanemad liikmed — vendurskaudid, vanemskaudid ja meesteüksus „Lembitu lelled" määravad ise oma kogunemiste ajad ja kohad.

Kasvatusliku tegevuse kõrval on skautlus ikkagi mäng ja selle mängu kohased on ka allüksuste nimetused. Hundud — „noolepoisid" ei ole veel „sõjamehed", nemad alles harjutavad. Sealt ülespoole on aga Lembitu Malevas kindlad „väeüksused" — metsaskaudid on „ammukütid", mereskaudid on „sõjasõitjad", vendurskaudid — „mõõgamehed" ja vanemskaudid — „nuiamehed. Isade ja vanade skautide üksus kannab „Lembitu lellede" nimetust. Lell on Viru ja Tartu murdes isa vend, isale järgmine lähem sugulane poisile. Lelled on nii siis poiste head abimehed. Lembitu Maleva pidulik avakoondus on Peetri kiriku saalides laupäeval, 28. septembril.

Gaidide suvelaagrid

Toronto kahe gaidlipkonna suvelaagrid toimusid 17 - 24. august Kotkajärvel. Kuigi laagrid toimusid ühel ajal, olid nad erinevatel laagriväljakutel, et anda võimalust tegutseda lipkonna ulatuses, kus tüdrukud said ühteteist ja oma juhte paremini tundma õppida. Osavõtjaid oli suhteliselt vähe aga lõbu oli laialt. Väike-laager võimaldab ka programmis kasutada tegevust, mida suurlaagris ei saa praktiliselt läbi viia.

„Rajaleidjate" laagri nimeks oli „Üle-elamise" laager ja laagrimärgil oli „?". Kui küsisin „Miks?", siis sain vastuseks, et teemaks on metsas säilimine ja ei oldud alul kindlad, kas elavad nädala üle oma toidutegemise võimetega! Nädala jooksul kõik söögid tehti väljas tule peal ja nädalalõpuks olid kõik elus ja terved. Õpiti metsatarkust, kanuu kasutamist, valmistati säilimispaun, iga tüdruk tegi omale paar pastlaid, käidi matkamas, ujumas ja meelelahutuseks käidi purje-lauaga sõitmas. Ei puudunud ka laulud ja lõkked. Laagrijuhiks oli ngdr. Ingrid Kütt.

„Põhjala Tütarde" laagrinimeks oli „ALOHA" ja laagrijuht oli ngdr. Silvia Birk-Terts. Kujutati ette, et laagri asukohaks oli soe Havai saar ja õhtul telgis olles tundus, et tuulekohin oli palmipuudes ja mitte Muskoka mändides. Laagrimärgil väike kuusekäbi muutus andekalt ananassiks. Tegevusse kuulusid: vetelmäng, kanuu sõit, vibu laskmine, võrkpalli mäng, kalavõrgu tegemine ja kalapüük (mitte võrguga!). Käidi matkamas, õpiti köidiseid kasutama laagri ehituste juures, valmistati tõrvikuid ja kaela havaipäraseid „leisid". Ühteskoos „Rajaleidjate" tüdrukutega tehti metsamängu ja käidi külas Metsaülikoolil filme vaatamas. Lõpulõke oli ühine, kus tüdrukud kandsid ette andekaid nalju ja toredaid laule.

Laagrid lõppesid laupäeva hommikupoolel ja tüdrukute nägudest oli näha, et jäid laagriga rahule. Lahkuti veel paremate sõpradena kui laagrisse saabudes. Linna viidi ka ilusaid laagri-mälestusi ja uut metsatarkust.

ANNE-MAI KAUNISMAA,
EGMK, juht

Sport

Eesti „Touch Football'i" meeskond. Ees, vasakult — Toomas Trei, Erikl Reitav, Andres Arget, Jaan Lee, Tim Canuck, Peeter Hannus. Taga — Elmar Kajak, Lembit Nieländer, Rein Lee, Aldo Elb, Peeter Toome, Bob Archembault, Mati Lehesalu, Robert Kimsto. (Pildilt puuduvad — Peeter Arget, Jaak Järve, Keith Hovie). Foto — H. Raigna

Eestlaste 18-nes spordiala „Touch Football"

Eesti ameerikatüübilise „Touch Football'i" jalgpallimeeskonna „Savona Satans'i" esimene võistlus sel hooajal peeti laupäeval 7. septembril Wexford College Institute spordiväljakul, kus nende vastaseks oli „Titans'i" meeskond, keda nad võitsid 54:28. Eestlased juba mängu alguses asusid juhtima ja lõpetasid esimese poolaja eduga 38:14.

Meeskonna kapteniteks olid vaheldumisi Toomas Trei, Peeter Hannus ja Peeter Toome. Võistlus peeti Metro Toronto Touch Football B East Liiga seerias, mis on paremuselt kolmas liiga Metro Torontos. Esimene on AA ja teine A liiga. Üldse on selles spordialas Metro Torontos kümme liigat.

MEESKONNAS 17 LIIGET

„Touch Football" on väga levinenud Kanada gümnaasiumides, kus seda õpetatakse kehalise kasvatuse õppealal. Eesti „Savona Satans'i" meeskond asutati 1976. a. Torontos eesti noormeeste poolt, kes seda oma koolides olid õppinud ja nende meeskondades võidelnud. Nende sihiks oli jätkata sellelaadilise spordi viljelemist eesti ühiskonnas, mida nad on teinud vahetpidamata, võisteldes asutamisest alates. Momendil on nende meeskond 17-liikmeline, kelledest kolm on kanadalased. Asutajatest liikmetest mängivad veel Peeter Toome, Jaan ja Rein Lee d. Meeskonna mänedžeriks on Rein Lee. Igal aastal on neil oma liigas ettenähtud üheksa võistlust, mis algavad septembri algul ja lõpevad novembris. Peale liigavõistluste lõppu toimub kõikide liigade ühine turniir, kus neil tuleb veel võistelda kolm korda.

SARNANEB AMEERIKA JALGPALLILE

Võistluste tulemused avaldatakse ka Toronto suurlehtede „scoreboard'is" nimetuse all „Touchball". Võistlusväljakul võistleb meeskonnast korraga 6 meest. Mäng üldiselt sarnaneb ameerika jalgpallile ja inglise rugby'le, kusjuures kõige suurem erinevus seisab selles, et vastasmängijaid ei tohi pikali tõmmata ega tõugata. See on asendatud kerge puudutamisega, mis peab toimuma kahe käega korraga. Sellepärast ei esine nendel võistlustel juhtumeid, kus võistlejad rüselevad ja endid üksteise otsa hunnikusse viskavad. Mängitakse ilma kiivriteta ja võistlusriided ei ole patjadega vateeritud. Seetõttu on see mäng ohutu. Ka on seal võimalus mängijaid tihtipeale vahetada, kus kõik kuus võistlejat lahkuvad ja nende asemele tulevad uued puhanud mängijad.

JUBA KAHEKSA AASTAT

Meeskonna nime esimene sõna „Savona" on ühe Long Branch'i põhjatipus oleva tänava (Savona Drive) nimetus, kus sel ajal meeskonna asutamise mõtte algataja elas. Järgmine sõna on valitud Kanada kombe järgi. Nende treeningud toimuvad kevadel ja suvel. Sügisel peetakse võistlused, mis kõik toimuvad Metro-Torontos. Selle spordiala võistlevad liigad on toetatud ka Kanada suurfirmade poolt.

„Touch Football" on 18-nes spordiala, mida meie sportlased Kanadas harrastavad. Nende meeskond on aga üks tagasihoidlikumaid, sest ega nad muidu ei oleks saanud tegutseda kaheksa aastat, ilma et nendest varem oleks midagi kuuldud.

HARALD RAIGNA

KALEVI VÕRKPALLI KLUBI

alustab tegevusaastat noortele 13 ja vanemad, esmaspäeval, 23. septembril kell 7 õ. Kent Senior Public School'is, Dufferin-Bloor nurgal.

Lisainformatsiooniks helistage 233-6482. ● Kõik teretulnud.

Kes ja Kus

● Balti Tribunalist Kopenhaagenis ja Vabadusristlemisest Läänemerel võttis osa koos teiste aktiivsete eesti noortega ka Tamara Jegorov Belgiast, kelle onu oli Eestis tuntud talvemaastike maalija Andrei Jegorov. Vesteldes „Teataja" esindajaga, ta ütles muuhulgas, et oli imporeeritud eestlaste koostööst: „Belgias räägitakse ikka vahel veel „rootsi tülidest." Ainult tühi jutt, mida nüüd isiklikult võisin kogeda. Sain vabadusristlemisest osavõtuks poole stipendiumi Eesti Rahvusnõukogult ja teise poole REE-lt. Magasin Stockholmis esimesed ööd Kipparite juures, Helsingis juhtis aga meie aktsiooni läbi linna Arvo Horm."

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Juubelivestlus

Bernard Kangro loominguline areng

Bernard Kangro sündis 18. sept. 1910 Vana-Antslas, Võrumaal, omandas kesk hariduse Valga Poeglaste Gümnaasiumis ja lõpetas Tartu ülikooli mag. phil. kraadiga 1938.a. (eesti keel, kirjandus, filosoofia, rahvaluule). Töötas seejärel ülikooli juures teadusliku stipendiaadina (1938-40) ja õppeülesannete täitjana (1943-44), olles 1943-44 ka „Vanamuise" teatri dramaturgiks. Rootsis töötas arhiivitöölisena Karlstadis ja Lundis, asutades 1950.a. ajakirja „Tulimuld" ja 1951.a. Eesti Kirjanike Kooperatiivi. On olnud Tulimulla toimetajaks ja tegelikuks väljaandjaks ning E. Kirj. Kooperatiivi asjaajaja-direktoriks tänaseni.

Oli Tartus noorluuletajate sõprusringi „Arbujad" üks asutajaid ja nimeandja. Tema sulest on ilmunud 16 esmatrükis luuletuskogu, 6 tõlget ja valimikku (neist üks 1966.a. isegi ilma loata Tallinnas!), 16 romaani, 5 näidendit, ligi 20 koguteost ja uurimust kas tema poolt iseseisvalt või kaasautorina toimetatuna, neist tähtsaimatena mitmeköiteline suurteos „Meie Maa", „Universitas Tartuensis", „Eesti talu", „Eesti Rootsis", „Arbujad" ja „Arbujate kaasaeg", „Eesti kirjandus paguluses", „Häitsmemehi ja pärlipüüdjaid", „Koolilinn Valga" ja rida teisi. Töökavas seisab mitu suure tähtsusega teost, nende hulgas „Eesti raamat paguluses" II, „Kirjad romaanist" j.m.

Bernard Kangro

ARENGU PIKAAJALINE TEEKOND

Oma arenguteekonna kohta 50 aasta jooksul tunnistab Kangro ise, et „aja käärpuudele keerlevad meelislõngad on ebaühtlased — tunased teist karva kui tänased". Ta tunnistab ka, et tema juba eelkooliajas alguse saanud värsikatsetuste trükiristsed toimusid alles 1929.aastal 4-realise „Aprilli variatsiooniga" ajakirjas „Kevadik", et sumbuda siis veel 5 aastaks.

Järgnes traditsioonipärane sonettide ajastu, et anda siis koht üle keskaegsele ballaadile, isegi regivärsile lähedases sõnastuses. Raskel ajal 1940/41 sündinud uduse sümboolikaga värsid mattusid sügavale sahtlipõhja. Ainult osa neist kaasaja hämara kajastusena leidis tee „Põlenud puusse" (1945). Alles aastatel 1951-55 hakkas kujunema välja teelahkmele jõudnult uus, ümbritsevat välismaailma tabada ja seda seljatagusega võrrelda püüdev Kangro. Aastavahemikus 1955-64 ei ilmunud K-lt ühtki luuletuskogu, kuigi pilviseid värsse kogunes sahtlisse, et jõuda osaliselt lugejani alles 1970.a. ilmunud „Minu näos."

„September" (1964), „Varjumaa" (1966), „Puud kõnnivad kaugemale" (1969), „Allikad silla juures" (1972) — see on juba uus Kangro, mis sealt vastu vaatab. Siit juba algabki ka usutlemine.

VIIS JUUBELIT

— Sulle tuleb sügis juubelitega. Sinu väsimatu võitluskaaslase Lilian Esopi hinnangul võid pühitseda sel aastal korraga vähemalt viit juubelit. On see nii?

— Kõige suurema murega vaatangi vastu juubeli-jandile. Aga läbi peab selle tegema, on see ju üks kirjandusliku elu vorme. Juubelitesse puutuvalt — tõsi küll, et olen sündinud pühapäeval, 5-ndal (u.k.j. 18.) sept. 1910. Sel päeval, nagu olen kuulnud, olevat nähtud taevas päikest ja kuud korraga ja see pidavat olema hea märk. Minu aknast õnn küll sisse kasvanud ei ole, olen pidanud alati tegema tööd, juba seitsmendast eluaastast karjapoisina pääle. Mis puutub tähtpäevadesse, siis jah — mu esimene raamat, „Sonetid", ilmus 1935.a. Tartus, „Põlenud puu" 1945 Karlstadis, „Tulimulla" esimene number, nagu mäletad, jaanipäevaks 1950 jne. Aastad kuhjuvad — ja „juubelid"! . . .

TARTU-PÄEVAD

— Tiivad on aastatel õlul! See oli justkui alles eile, millal sain sinult esimese pühendustekstiga „Soneti ajaloo", sinu magistritöö. 1938! Olid siis juba vähemalt 3 raamatu autor. Mida ütled ise tolle kauge, Tartupäevade kastevärske aja ja oma häitsmemeestest kaaslaste kohta toonase Tartu pulbitsustes?

— Tõepoolest oli 1938 aastaks, mis jättis meie kirjanduslukku püsiva jälje. Ilmus nooremate luuletajate luulevalimik „Arbujad" prof. Ants Oraе toimetusel, kaastöölisteks Alver, Kangro, Masing, Merilaas, Raud, Sang, Talvik, Viiding. Ma olevat Orase mälu kohaselt olnud nime leiutajaks. Mis iganes „arbujate" enamikuga vahepeal juhtunud, nimi on jäänud ja püsib kirjandusloos. Et samal aastal ilmus ka „Eesti soneti ajalugu", see on vist vähestel teada, kuigi teos on jäänud zhanriajaloo ainsaks käsitluseks meie kirjandusteaduses kuni tänaseni.

POOLSADA RAAMATUT

— Sinu hoolsa ja väsimatu käe all on ilmunud EKK väljaandel 1950.a. alates üle 300 meie uudisloomingulist algupärandit! Aga milline on Sinu enda teoste koguarv?

— Üksikraamatute arv, kus minu nimi figureerib, tõuseb küll 50-ni, näit. 16 algupärast esmatrükis luuletuskogu, sama arv romaane, 5 uurimuste-esseedekogu, näidendite-raamat, bibliograafiad ja kümmekond koostatut . . .

— Ega's see ole kõik. Kirjanikul ju alati põuetaskus ränk südamevalu avaldamata seisvate ideede ja käsikirjade suhtes. Või oled erand?

— See on pikk lugu. Igal autoril on juba noorest east alates varuks poolikuid või valmiski käsikirju, kavatsusi ja „südamevalusid" üsna suures arvus. Ei ole mina mingi erand. „Päikese kätte saatmata lapsi" minulgi. Vähemalt 3 neist sahtlis päriselt valmis, näit. mälestused varasest noorusest „Kipitai", romaan romaanist (Tartu-seeria ühe köite genees), kunstnikuromaan „Pime tuul", kõnelemate poolikutest asjadest. Mis sinna parata!

— Mu töölaual on sinu varasematest kogudest eraldatutena kaks viimast -1977.a. ilmunud 15. kogu „Merevalgus. Tuuletund", ja 1985.a. sellele järgnenud 16. kogu — „Tuiskliiv. Talvereis". Mitte ainult sinu, vaid meie luule üldse on elanud läänemaailmale (ja isegi eesriidetagustele, kuigi seal komistatakse!) järgnedes üle sügava vormimuudatuse, muutes uue luule raskesti arusaadavaks lugejale ja suures osas vist kasutamatuks ka heliloojaile, kuigi näit. Uku Masingu samuti isikupärasest loomingust on 2-3 asja siiski viisistatud. Kas nõustuksid andma lühikese selgituse ja ühtlasi lisama, kas sinu äsja ilmunud 16. kogu — „Tuiskliiv. Talvereis" — jätkab seda enam-vähem „vabavormilist" irdumist meile kord õpetatud luule vormidest?

VABAVORM

— „Tuiskliiv. Talvereis', (juba pealkiri sisaldab paralleeli eelmisele kogule „Merevalgus. Tuuletund") on 16. kogu. Vormi või „vabavormi", nagu vihjad, küsimus on pikk ja komplitseeritud siin praegu arutlemaks. Jätame selle tulevikuks. See on kogu eesti (ja üldse luule) arengulugu. Just see viimane kogu oma vormilt ei ole eriti „vaba", siiski aga mitte ka ülekaalukalt silpröhulises süsteemis, nagu varasemad kogud. Domineerib puhttooniline (kus värsimõõdus rõhutus asendis olevad silbid ei ole loetud) ülesehitus. Heliloojaid see ei tohiks takistada, arusaamist lugejale ehk samuti ka mitte, kuigi rütm ei ole kergesti tabatav. Nn. vabavärss on ju, nagu tead, iseasi, see esineb vanas silpröhulises süsteemis ilma stroofivormita, read eripikkused. Just neid mul selles kogus (ja vaevalt varem) palju leidub. Vabavärss oli omal ajal väga moes (näit. J. Sütistel). Iseasi on lõppriimi ja stroofi või salmivormi küsimus. Neid on mul üle hulga aja selles kogus küll üsna mitmeid. See aga, mis lugejale võib-olla raskusi valmistab, on vist luuletuse sisestruktuuri küsimus, rohked väljajätted, napp sõnastus, ebatavaline rõhk motiividel, s.o. sisul.

LUULE UUENEB

Kogu maailma uus luule on praegu selline ja palju raskem taibata harjumatul lugejal kui kunagi varem mõne eesti mehe värsid (välja arvatud vahest puhtalt sürrealistlik luule). Oma osa mängib luules ja eriti maailma uuemas luules motiivide suur laialthaaramine ja ebatavalisus, nende vastandamine, sümboolse tähenduse andmine, ka nende päritolu sügavast alateadvusest, kuigi detailid ise on teravalt ja realistlikult kirja pandud. See ei ole aga sugugi mitte mingi mõttetu „sonimine" (ega ma muidugi igaühe eest ei vastuta!), vaid katse haarata proosas avaldamatut — uut, alateadvuse sügavusest, meie teadvuse piirimailt. Mingi „vigurdamine" (nagu vahest omal ajal oli moes, ka meil) ega ka mitte mingi oheldamata „minnalaskmine" see ei ole, vaid ikkagi — vähemalt kavatsetult, sügav tõ sidus. Luule uueneb alati, nagu ka romaan ja näidend. Nendega tasub tutvuda.

JOHANNES KAUP

(Tuleme tagasi Bernard Kangro loomingu arengu juurde tema pöördepunkti tähistavate romaanidega).

Eesti keele kursus

Möödunud talvel töötas Eesti Majas esmaspäeva õhtuti eesti keele kursus täiskasvanuile. Kursus õnnestus ülimalt hästi, mis annab jällegi julgust ja indu sellise kursuse korraldamiseks. Et tulla vastu lastevanematele, kes toovad oma lapsi teisipäeva õhtuti Eesti Majja täiendusalgkooli, otsustati tänavu korraldada kursus teisipäeva õhtuti Toronto Eesti Maja Noorteruumis.

Kursus algab teisipäeval, 24. septembril kell 7 õhtul kestvusega 10 õhtut. Viimaseks õppepäevaks sel aastal on 26. november. Õpetajaks on, nagu eelmisel aastal, tuntud pedagoog Ellen Martens.

Osavõtt eesti keele kursusest on soovitav eriti lastevanematele, kuid ka kõikidele eestlastele, kes tunnevad, et nad pole küllaldaselt eesti keelt õppinud või on unustanud ja tahaksid kirjakeelt värskendada, sõnavara rikastada.

Lähemaks informatsiooniks helistada: Helgi Nippak, tel 444-7158 või Leida Marley, tel. 223-0080.

EESTI ÕPETAJATE ÜHING KANADAS
Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolid

Võistlustöö eesti üliõpilastele

Montreali eesti akadeemiliste org-ide poolt väljakuulutatud võistlustööde tähtaeg ligineb, ent pole veel hilja eesti tudengil, kes taotleb esmakordselt teaduslikku kraadi, katsetada oma emakeele oskust ja töö valmis kirjutada 1. novembriks s.a. Auhinnatöö võib kirjutada kas millisel tahes eestiainelisel teemal või eriainelise lühiuurimusena vabal ainevalikul.

Töö pikkus mitte alla 30 lk. masinakirjas, kaasa arvatud sissejuhatus, kokkuvõte, bibliograafia ja illustratsioonid. Auhindadeks on: I — 500 ja II — 250 dollarit. Auhinnakomisjoni kuuluvad dr. A. Kurlents, prof. dr. M. Puhvel ja õp. H. Laaneots. Tööd saata märgusõna all koos autori nime, aadressi ja ülikooli nime sisaldava suletud ümbrikuga aadressil: A. Kurlents, 4376 Circle Rd., Montreal, Que., H3W 1Y5, Canada. Tulemused avaldatakse detsembri algul. Jõudu tööle!

Viiuldaja V. Puu jätkab õpinguid USA-s

Ligemale kolme aasta eest kodumaalt Torontosse pääsenud noor viiuldaja Viljar Puu, kavatseb jätkata muusikaõpinguid USA-s, Tulsa linnas, Oral Robertsi ülikoolis. Äsjalõppenud suve pühendas ta reisimisele, tegutsedes viiuldajana vaimulikus ansamblis The Celebrant Singers. Nimetatud grupp, koos V. Puuga, rändas Evangeeliumi laulusõnumiga läbi kogu Ameerika ja külastas Egiptust ning Kreekamaad. Alanud sügissemestril uuendati ta stipendium O. Robertsi ülikoolis, kus ta viiuli õppimise kõrval alustab nüüd stuudiumi ka dirigeerimise alal. Vastava konkursi tulemusel nimetati V. Puu ülikooli sümfooniaorkestri abidirigendiks. Konkursil juhatas ta orkestrit Brahmsi „Akadeemilise avamängu" ettekandmisel. Robertsi ülikooli orkestri kõrval tegutseb Viljar veel Oklahoma City sümfoonia orkestri esimese viiuldajana. 1986.a. suveks on Robertsi ülikooli orkestril ees pikem kontsertreis Euroopase, kus toimuvad kontserdid Ameerika ülikoolis Sorbonnes, Pariisi Notre Dame, Lyoni, Milano, Lucerne jt. katedraalides ja Salzburgis.

Jorma Hynninen ja soome ooper

Rahvusvaheliselt tuntud ajakiri „Connoisseur" (ilmub New Yorgis) oma juuni numbris tõi jutu Soomest. Nimelt oli juttu ooperist Soomes.

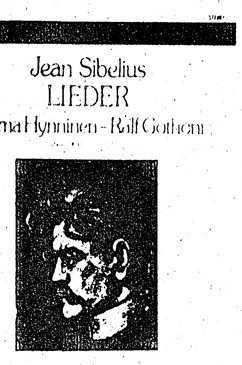

Kui mujal maailmas on ooper oma populaarsuses taandumas, siis Soomes on toimumas ooperi „ärkamine" ja peamine ooperitäht seal on Jorma Hynninen on kõlava häälega.

Edukaks ooperiks on tarvis häid heliloojaid, häid ooperilauljaid ja küllalt teadlikku kuulajaskonda. Soomes on olemas need kõik. Ja soome ooperi tase on jätnud ülejäänud maailma kaugele taha.

Soome riikliku ooperi kunstiline juhataja Jorma Hynninen on hea lauljа.

Heliloojad, nagu Aulis Sallinen, Paavo Heininen ja Eino-Juhani Rautavaara, on teinud oopereid, kus just Jorma Hynninen saaks mängida peaosa.

20 UUT OOPERIT

1975-st aastast saadik on Soomes loodud 20 uut ooperit. Paljusid neist on esitatud ka välismaal, New Yorgist Moskvani, nagu näiteks „Kuningas läheb Prantsusmaale" (sõnad: Paavo Haavikko, muusika: Aulis Sallinen), mis on Lääne-Euroopa ainetel ja keskaegse hõnguga müstiline lugu; siis „Thomas" (E.J. Rautavaara), mis on varase Soome ja ristiusu tuleku ainetel; moodsa-aineline „Siidine Trumm" (Paavo Heininen) ja „Punane Joon" (A. Sallinen), mis on Soome iseseisvuse alguse ainetel, käsitledes punaste ja valgete võitlust — ja mis sai Moskvas ideoloogilistel põhjustel halva kriitika — kuid mida kiideti New Yorgis. Donald Henahan, „New York Times'i" muusikakriitik, ülistas seda kui „parim uus ooper, mida olen kuulnud aastate jooksul."

Okku Kamu, Helsingi Filharmoonia orkestri andekas juht, kes on neid oopereid juhatanud, ütles: „Need ooperid jutustavad meie inimestele, sest nende ooperite aine on lähedane. Tõsine aine ja raske muusika, nagu „raske pähkli" kallal pead murdmine, meeldib soomlastele."

PALJU KÜLLAKUTSEID

Jorma Hynninen on saanud küllakutseid paljudelt kuulsatelt ooperimajadelt, nagu Viini riiklik ooper, New Yorgi Metropolitan, La Scala Milanos ja Bolshoi Moskvas. Edinburgh Festival tahab saada soomlasi külla Shotimaale.

Jorma Hynninen on käinud välismaal laulmas, kuid ta eelistab elada kaunis Soomes. Ta on talumehe poeg; alustas õppimist kooliõpetajaks, kuid hea hääle tõttu suunati ta kunstikooli (Sibeliuse akameedia). Lauluvõistlusel aastal 1969 Lappeenrannas sai ta esimese koha ja järgmisel aastal laulis ta juba Soome riiklikus ooperis Helsingis. Suveti laulab Jorma Hynninen tihti Savonlinnas, Olavinlinna kindluse väliteatris — ja muidugi ooperi peaosas.

Jormalt on ka palju heliplaate, ooperist rahvalauludeni. Teda esitavad peamiselt soome ja skandinaavia heliplaadifirmad, nagu „Finnlevy", „Finlandia", „Tactus" ja „Fuga".

Neid heliplaate on saada ka siin mandril, nagu New Yorgis („Orpheus Remarkable Recordings", 1047 Lexington av.), kuid ka Kanadas, eriti soome äridest.

Biograafiline teatmik eesti teadlastest

2.

Näeksime meeleldi mõninga informatsiooni lisamist elulugudesse, mis kokku võiks lisada ainult 1-2 trükirida sisendi kohta, kuid avardaks tunduvalt isiku tundmist. Nii oleks soovitav ära märkida gümnaasiumi lõpetamise, või küpsustunnistuse omandamise aeg ja koht, võib-olla ka kooli nimi. Ka oleks oluline sama perekonnanimega isikute puhul ära tuua nende sugulusvahekorrad, nagu on seda tentud teistes teatmeteostes, „Eesti Biograafilises Leksikonis" (EBL) ja selle täienduskõites (EBLT), „Eesti Entsüklopeedias" ning „Eesti Nõukogude Entsüklopeedias". Ka kõne all olevas teatmikus on õige mitu teadlasperekonda, nagu 4 Õpikut ja Yllö-nimelist, 3 Taagepera, 2 Jaanussoni, Kilksoni (seejuures isa, kõrgkooli õppejõud, puudub), Kirdet, Paabot, Parmingut, Rauna, Rinnet jt. Kohe teatmiku esimesel tekstilehekülјel küsib lugeja, kas on Felix ja Helju Karin Aasma samal aadressil õde-venda või abielupaar? Viimasel juhul on jäänud märkimata Helju sünninimi, mis mujal on enamikus märgitud. Või pole üldsegi sugulussuhetes, kuigi elavad koos?

Tuleks koguni kaaluda, kas mitte lisada ka isa ja ema nimed, viimane koos sünninimega, nagu seda teeb „Deutsch-baltisches biographisches Lexikon". EBL ja EBLT tavaliselt märgivad isanime, mõnikord ka ema. Nimede juures paistab silma, et eestistatud (või üldse muudetud) nimede puhul on mõnikord endine nimi märgitud, teistel puhkudel aga mitte. Oleks soovitav seda järjekindlalt teha. Abielus naisteadlaste puhul on tavalise märkimisviisi (sünninimi klambreis) asemel kasutatud veel teisi vorme, näit. Kõvamees-Kitching, Juta ja Linask, Kersti Luhaäär, kus ilmselt on respekteeritud isiku enda kasutamisviisi.

Märkides ära veel mõningaid silma puutunud teatmiku pisipuudusi ja iludusvigu, tuleks kõigepealt nimetada trükivigu. Neid ei ole küll eriti palju, kuid kahjuks rohkem kui teatmeteoses sooviks näha.

Vilumusega korrektor oleks enamiku neist kõrvaldanud. Ingliskeelsete publikatsioonide tiitlite või asutuste nimede puhul on trükivead muutnud mõnel puhul teksti mõtte hoopis arusaamatuks. On eriti halb, kui viga on jäänud mingil põhjusel nimesse (näit. Prima, pro Priima), või aadressi.

Väljaspool Rootsit asuvatele eestlastele on aga kõige häirivamaks kuupäevade rootsi kirjutusviis eestikeelses tekstis, näit. 1923-04-11! Muidugi harjub ju haritud inimene kõigega ja võrreldes toodud mõistatuslikku kuupäeva teistega, saab aegapidi jälile, milline neist kahekohalisest komponendist tähendab kuud ja milline kuupäeva. Ent vanemas eas pole mälu enam see, mis varem ja igal teatmiku kasutamisel tuleb õpiprotseduur jälle läbi teha. See irriteerib! Pealegi on rootsi kuupäevade kirjutusviis kultuurkeelte hulgas päris erandlik. Seepärast oleks tulnud eestikeelses tekstis ikkagi jälgida eesti ametlikku ja harjumuspärast päeva-kuu-aasta kirjutusviisi. Kui ingliskeelses tekstis peaks aktsepteeritama MLA (= Modern Language Association) stiilisoovitust, oleks see sama, mis eesti keele kirjutusviisis.

Ka ankeetide materjali tõlkimisel või autorite teksti kriitikata järgimisel on teatmikku sattunud mõningaid imelikke väljendeid ja nimesid. Näiteks leidub Lutsepa biograafias (lk. 68) väljend „kinnine informatsioon", mille tähendus kaastekstistki ei selgu. Vilms, Jüri (lk. 143) on olnud 1973-79 „iseseisev nõuandja". Kuigi keeleliselt õige, oleks selles kontekstis nõuandja asemel parem „konsultant". Ins. Veerus (lk.141) on lõpetanud Mereväeinseneride Inst. Kronstadt'is. Iseseisvusajal hariduse saanud põlvkond vaevalt tunneb Kronstadti nime. Nii kirja- kui kõnekeeles oli see Kroonlinn, nagu ka praegu kodumaal.

Teatmiku kaanel ja ja palgelehel paneb kulmu kergitama ebaõnnestunud väljend tiitlis „väljaspool kodumaad". Toimetajad on siin — küllap tähelepanematusest — aktsepteerinud soveti „suure kodumaa" määratluse, sest teatmikus puuduvad N. Liidus töötavad eesti teadlased. Palju neid ei ole, kuid mõningaid siiski leidub. Väikese kodumaa mõttes on aga need väljaspool kodumaad.

Mõnede kutsenimetused iseloomustavad halvasti isikute praegust kutsetööd. Toivo Miljan (lk. 75) on teatmikus majandusteadlane, kuid tegelikult tunneme teda politoloogina (riigiteaduste prof.). Henn-Jüri Uibopuu (lk. 133) esineb õigusteadlasena, kuid tema doktorikraad — dr. rer.pol. viitab ilmselt politoloogiale. Olgu siinkohal soovitatud, et vana kohmaka riigiteaduse ja riigiteadlase asemel võtaksime kasutusele rahvusvaheliselt levinud politoloogia ja politoloog.

Eesti keeles ei ole v- ja w-täh el muud vahet, kui et viimane on endisaegne v ja kasutusel üksnes vanades nimedes. Seepärast kuulub w-täht eesti tähestikus v-tähe alla (vt. EE ja ENE). Teatmikus on aga w-tähega algavad nimed paigutatud võõriti v-tähe lõppu eri tähena.

Teatmiku pika toimetusetöö tõttu on nii mõnedki aadressid ja töökohad aegunud. Nii töötas Imre Lipping (lk. 67) juba 1982.a. suvest Massachusettsi riigiülikooli ROTC professorina, kuid 1984.a. suvel ilmunud teatmiku järgi oli ta arhivaar, elukohaga Marylandis.

Oleks olnud asjakohane, et toimetus oleks eessõnas või eri sissejuhatuses andnud ülevaate esitatud teadlaste rühma iseloomust erialade, asukohamaade, vanuserühmade jm. omaduste alusel. See oleks kindlasti huvitanud kõiki asjahuvilisi ja teatmiku kasutajaid, mida kinnitab seegi, et mõned retsendid on leidnud tarviliku seda ise teha (Kangro, „Tulimuld" 1984:219-21, Rutt, „Teataja" nr. 5, 1985). Jääb üle soovida, et seesugust ülevaatlikku sissejuhatust plaanitsetud ingliskeelses väljaandes ei unustataks. Siin on see veelgi vajalikum.

Ja lõpuks oleme tundnud teatmiku kasutamisel puudust tavakohase nimederegistri järele raamatu lõpus. Kuigi on tõsi, et biograafiad on nimede tähestikulises järjestuses, vähendaks nimederegister lõpus otsimisvaeva ja säästaks brošeeritud raamatu käsitsemist. Oleks soovinud teatmikku näha hoopiski kõvas köites — teatmik on ju paljukasutatav raamat.

ELMAR JÄRVESOO

INGA KORJUS, A.R.C.T. — KLAVER
A.R.C.T. — OREL
MUUSIKATUNNID
41 Cedarcrest Blvd. Toronto, (East York) Ont. M4P 2P1
Tel.: 752-0933
425-0742

Shoppers Drug Mart — Morningside Mall
Prescriptions © Patient Record System for Senior Citizen
We deliver © Kojutoomine
RICHARD LEWIS PHARMACY LTD.
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

Pilk minevikku

Eesti laevandus

5.

SAKSLASTE RÜNNAKUD

Suurim laevade konvoi hakkas liikuma 28. augustil — varem ei saanud, olnud suur torm — 4 konvoid järjestikku, ligemale 10 miili pikk. Sellele suurkonvoile olevat sakslaste lennukid ja miinid palju kurja teinud.

Venemaa riikliku merelaevanduse ülem, M. Panfilov süüdistab, et Vene sõjalaevade kaitse olevat väga nõrk olnud: Saksa lennukeid olnud ainult 8-9, kuid Vene lennukid polevat neid hävitada suutnud. Tulemusena olevat selle konvoi 67-st laevat 35 põhja lastud, nõudes 4 767 inimelu.

Eesti laevadest läksid põhja ALEV, ELLA, ERGONAUTIC, JÄRVAMAA, LAKE LUCERNE, NAISSAAR, PEARU, TIIR ja VIRONIA. Leningradi jõudsid ainult HIIURAND, KUMARI, LOOD, SUUR TÕLL ja TASUJA. Vene 128-st sõjalaevast hukkunud 16, kaubalaevu miinide otsa veelgi rohkem, sest 44 Vene traalerit ei jõudnud laevateid miinidest puhastada.

KAKS PÄEVA PÕRGUT

LAKE LUCERNE'i kapten, Georg Kask ütles, et ta laev olevat olnud väärt laadungiga ja inimestest ülekoormatud. Laev sai täis pommitabamuse sõduritega täidetud laevaruumi, palju olevat surma ja haavata saanud ning laev ise jooksis Suursaare juures madalikule. Suursaare pommitamisel sai surma ka A. Kulberg, kes just oli eluga pääsenud, kui ta esimene laev TIIR põhja lasti.

SUUR TÕLLU kapten H. Tõnissoo ütles hiljem, et need kaks päeva olevat olnud „tõeline põrgu". Ainult selle kahe päevaga kaotas Eesti laevandus 28 laeva; Leningradi jäi sõja ajal 22 ja väljaspoole, Kaug-Itta, 3 laeva.

Pärna ütleb, et neid, kes ei suutnud põgeneda, arreteeriti sakslaste poolt ja saadeti vangilaagrisse. See ei vasta tõele. Ta näidetena esineb kpt. Jüri Anvelt, E. Heinlaid, meh. K. Riimann ja mõned teised nimed. Tegelikult aga mitmed neist põgenesid Vene teiselokupatsiooni eest Läände.

Kpt. Anvelt läks esiteks Inglismaale ja hiljem edasi Austraaliasse. Kpt. O. Müür ja madrus U. Etti olevat oldud maha lastud, arvatavasti venelaste poolt. Pärast venelaste põgenemist olevat Tallinna sadamasse maha jäänud E. Jans ja sadamatööline M.A. Eidse.

Sõja ajal sõitsid alguses Tallinna ja Hango mereväebaasi vahet 2 laeva: MAJA ja MIINA; MAIA pootsman V. Jakobson ja madrus E. Maripuu ning tüürimehed E. Põllu ja H. Kärner olevat olnud eriti abivalmis hukkuvatelt laevadelt meremeeste päästmisel. Kahele esimesele antud isegi teenetemedalid.

Leningradi ja Kroonlinna vahet sõitsid hiljem Eesti laevad ABRUKA, AURANIS, MAIA, MINNA ja SÕMERI. Aurikud HANSI, KUMARI, STENSÖ ja VILSANDI sõitsid Laadoga järvel. VILSANDI kapteniks oli A. Jaakson.

ORJAPÕLI VENEMAAL

N. Liidu tagalasse evakueeritud meremeestel algas aga raske orjapõli. Ajal, mil sakslased piirasid Leningradi, võeti meremehed laevadelt maha ja pandi sundtööle: neist moodustati 6-mehelised tööbrigaadid kaitsekraavide kaevamisele. Selleks olevat tehtud 6 221 tööpäeva.

Peale selle pidid meremehed öösel sadamas töötama: iga 6-meheline tööbrigaad pidi vedama 60 käruläit sütt. Selle osakonna juhatajaks oli I. Jalakas. Üks töölisi, U. Liivrand, oli ütelnud, et kogu aeg tuli liikuda — seisma ei tohtinud jääda, sest siis oleks külm sind ära koristanud. Nii oli ka mõnega juhtunud.

Seda orjatööd ei talunud paljud eesti meremehed ja üle 50 meremehe aeti ühishauda, nende seas kaptenid V. Talfeldt, A. Järv, M. Rang ja G. Einlon ning meh. K. Jürgens. Selle saatuse osaliseks langes ka kommunist Kualep Niit.

Söesadamas töötasid veel järgmised meremehed, brigaadijuhtidena Erraks, Inneberg, Järv, Lahe, Madrus ja Velberg; töömeestena A. Krull, A. Lisman, E. Maripuu, O. Villman ja teised, kellede nimesid pole mainitud.

Ei ole teada, mida neile seal talvel süüa anti, kuid kevadel olevat keedetud igasuguseid rohujuuri ja Neeva jõest püütud kalu lisandiks.

SAATUS MUJAL VENEMAAL

Osa meremehi oli evakueeritud kaugemale ja töötasid Araali merel Balhašši järvel. Seal olid V. Leppik, J. Konga ja teised. Konga oli kapteniks Kasahstan'i peal, sõites Muinaki ja Aralski vahet, vedades soolatud ja kuivatatud kala ning soola. Esimeseks tüürimeheks oli A. Pent ja madrusteks A. Saarkoppel, E. Sagrits ja J. Kivimägi. Uhe kalalaeva peal oli kapteniks 62-aastane Aleksander Hint ja tüürimeheks ta poeg, kirjanik Aadu Hint.

Umbes 40 meremeest, kellede politrukiks oli A. Hansen, organiseerisid Musta mere ääres Adleri linnas (Kaukaasias) laevaehitust, kuid nad evakueeriti peagi Permi oblasti Ust-Nõtva, kus samuti avati uus laevaehituse töökoda. Evakueerimine toimunud selleks, et rinne olevat liiga lähedale tulnud. Selles töökojas olevat töötanud umbes 500 meest mitmest rahvusest.

Töötingimused seal olevat aga olnud väga rasked, igal tuli teha, mida peale sunniti, oma erialal polevat saadud seal töötada; nii olevat seal töötanud kpt. K. Leemet ja raadiooperaator H. Merisaar elektriliinide rajamisel. Selle tehase rajamisel alustati väiksemate laevade ehitamisega ja seal töötasid kaptenid E. Anniko, E. Liivak, E. Vähi; mehaanikud A. Kohala, J. Riive, J. Saar; pootsmanid J. Holtsmer, J. Tarvis; madrused R. Hamm, O. Kail ja E. Vähejaus.

SIBERI JÕGEDELGI

Osa meremehi sõitsid ka Siberi jõgedel, kuid pole täpselt teada, kes. Sõjalisest tegevusest lahingutes olevat osa võtnud 95 eesti meremeest; 27 neist langesid Velikije-Luki all, nende hulgas kapten A. Jaakson, tüürimehed A. Naaber, N. Vaino, A. Viikholm ja A. Mooser, mehaanikud E. Matvert, L. Oolman, A. Tubala ja teisi.

Teame, et järg nised jäid ellu, kuna neile annetati medaleid, kuid pole mainitud, kas neile anti luba kodumaale tagasi minna. Nende hulgast teame K. Kiilas, J. Konga, A. Krull, T. Kumpas, A. Lisman, J. Raudsepp, J. Saar, S. Tsizikov, H. Tiits, H. Tõnissoo, G. Urust, A. Ignaste ja I. Jalakas.

EESTLASTE PROGRESSIIV KONSERVATIIVIDE KLUBI

PEAKOOSOLEK

toimub 23. septembril Eesti Majas keskmises saalis kell 19.00 Järgneb kell 20.00 KÕNEKOOSOLEK Kaius Meipoomiga, koolinõukogu kandidaat eelolevatel valimistel.

KÕIK TERETULNUD

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Pühap., 22. sept. kl. 11 h. KODUMAALT LAHKUMISE AASTAPÄEVA jumalateenistus ja PÜHAPÜHAPÄEVAKOOLI algus. Teenib õp. A. Taul. Laulab Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel. — Tooge lapsed pühapäevakooli! Samal päeval kirikuga samaaegselt algab LEERIEELSETE tegevus, juhatab Inge Tork.

Jumalateenistusele järgneb kirikus PIIBLITUND — „Sammud ja kontrollpunktid, kuidas igaüks võib tulla uuele ja tõelisele usule" — õp. E. Heinsoo.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 29. septembril kell 11 hommikul. MÄLESTUSPÄRJA asetamine kiriku leinamüüride juurde. Teenib A. Taul. Pühapäevakool.

KOGUDUSE AASTAPÄEVAL JUMALATEENISTUS 6. oktoobril kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo. Jumalateenistusele järgneb PIIBLITUND kirikus.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool.

NAISRINGI tegevus algab kolmapäeval, 18. septembril kell 2 p.l. naisringi ruumis. Ühinege naisringi tegevusega — olete oodatud!

CANTATE DOMINO lauluproovid igal kolmapäeval kell 7 õhtul. Juhatab dr. Roman Toi. Uued lauljad teretulnud!

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti kl. 10.00—18.00 ja neljapäeviti kl. 12.00—15.00.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval 22. septembril kell 4 p.l. Kodumaalt lahkumist tähistav JUMALATEENISTUS. Solist Silvia Preem.

Pühapäeval, 29. septembril kell 11 h. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

KOGUDUSE SEGAKOORI harjutused esmaspäeviti kell 7 õ. kiriku saalis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Teisipäeviti kella 6-8 õhtul. Neljapäeviti kell 2-8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kell 10–4.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 29. septembril kell 1.30 p.l. Teenib õp. A. Jalonen.

LÕIKUSEPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga on pühapäeval, 6. oktoobril kell 3 p.l. Laulab koguduse lauluansambel. Pärast jumalateenistust on koosviibimine kohvilauas. Ettekandeid.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Kolmapäeval, 18. septembril kell 7.30 õ. PIIBLIPALVETUND ainel: „Me tahame näha Jeesust".

Pühapäeval, 22. septembril kell 11 h. MISJONI JUMALATEENISTUS, Kodumaalt lahkumise mälestus. Laulab naisansambel, teenivad A. Turve ja E. Saraoja.

Kolmapäeval, 25. septembril kell 7.30 õ. PIIBLIPALVETUND ainel: „Kes usub?" — Joh. Ev. 12.

ARMAST ABIKAASAT JA EMA

VERA LINDEMANN'i

neiuna Mägi
sündinud 11. mail 1912 Tartus
surnud 12. septembril 1985 Torontos

mälestavad sügavas kurbuses

abikaasa RENE LINDEMANN
tütar DOREEN MUELLER

ARMAST

VERA LINDEMANN'i

mälestavad leinas

RAYMOND ja INES HOWE
SABRINA HOWE
DANIEL HOWE
MICHAEL ja LINDA MOZEWSKY
LEMBIT ja EVI VARDJAS
ARTHUR VARDJAS

ARMAST NAABRIT, TULIHINGELIST EESTIMAA TÜTART

VERA LINDEMANN'i

Eesti on me isamaa,
loodud vaeva verega –
seisma jäägu vabana!

Meie siiras kaastunne lahkunu abikaasale ja tütrele.

mälestavad kurbuses sõbrad Eesti Kodus:

MEETA LIIDEMAN
ERNA RANDES
ALICE SAAGE
JULIE ja EVALD HERMA
MARTA ja JOSEPH KALOSCAY
SELMA ja RICHARD KOLLINA
IMPI ja KRISTJAN KURVITS
LEIDA ja ELMAR MALDRE
ILSE TEITSMAN ja MEINHARD NIINVEE

Eesti arst valvekorras

21. ja 22. sept.
dr. A. Rebane 461-6383
28. ja 29. sept.
dr. T. Maimets 469-1322

TÖÖPAKKUMISED

SOOVIME
LAPSEHOIDJAT
2 päeva nädalas, kella 8–4.30 p.l., nelja-kuuse tütarlapsele. Eesti perekond. Suvi ja jõuluvaheaeg vabad. (Yonge & Steeles). Tel. 889-6440.

„Päästearmee" häirib Moskvat

Viimane „rahvusvaheline noortefestival", mis korraldati Moskvas, oli muidugi Kremli propaganda teenistuses. Ja Kremli propaganda kahuritele oli tehtud ülesandeks süüdistada USA-d, kes olevat saatnud nende „rahvusvahelist festivali" segama suure ja tugeva reaktsionäärse armee, kes olevat liidus kapitalistliku tööstusega, Mafiaga ja CIA-ga ja olevat varustatud ameerika stiilis sõjaväe mundritega ja jutlustavat kommunismi õudsust est!

See kurikuulus armee on — „Päästearmee" („Salvation army")!

Kuid selle tontide maalimisega on Kremli mehed endid järjekordselt naeruvääristanud, nagu seda muigega kirjutab ka John Morgan ajalehes „Toronto Star" (sept.7.).

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 22. septembril kell 2 p.l. KOGUDUSE TUND. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõn. A. Laur. Naistrio. Misjoniohver. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.). Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS, kõn. Toomas Rüdmik. Issanda surma mälestamine.

Kolmapäeval, 25. septembril kell 7 õ. PALVEÕHTU.

EVANGEELIUMI NÄDAL
28. sept. — 6. okt.

Laupäeval, 28. septembril kell 7.30 õ. EVANGEELIUMI kuulutus, kõneleb Jaanus Kärner. Pühapäeval 29. septembril kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Jaanus Kärner, osalevad Soome Nelipühi Koguduse jutlustaja Herman Blomerus ja noortekoor. Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS, kõneleb Jaanus Kärner.

ARMAST SUGULAST

VERA LINDEMANN'i

mälestab

MARI

ARMAST

VERA LINDEMANN'i

leinavad

Puhka rahus.

HILDA ja BERNI VÄLI

OOTAMATULT LAHKUNUD

VERA LINDEMANN'i

mälestavad leinas

MARIA EHRSTEIN
HANS ja LEMMI PENT
HANS ja ÕIE TÜRK

ARMAST

VERA LINDEMANN'i

mälestavad leinas ja avaldavad kaastunnet abikaasale

MEINHARD ja KARIN VABASALU
RICHARD ja MEERI METSLANG
VAMBOLA ja ARMILDE VOIKA

LUKSUS KONDOMIINIUMID saadaval täiskasvanutele EESTI KODU lähedal,
auhinna võitnud ehituses.

2 kondomiiniumi:
- **2 magamistuba — $92,900**
- **1 magamistuba ja kabinett — $74,900**

Kõik seadeldised kaasaarvatud.
Mõlemad korterid on haruldases olukorras.
Ehituses on ka sisebassein ja saun.

Lisa informatsiooniks helistage:
GRACE BECKER — 266-3181, 261-9813

ROYAL LEPAGE

Royal LePage Real Estate Services Limited Realtor.

JÄÄD ALATI ILUSA MÄLESTUSENA MEIE SÜDAMEISSE
ARMAS SÕBER

ALBERT RAMMUL

Sügavaim kaastunne abikaasale ja Enele perekonnaga.

Mälestavad

ERIKA ja RUUDI SOLOM

KALLIST PEREKONNASÕPRA

ALBERT RAMMUL'it

mälestavad kurbuses

KÜNGID
LEIVATID
N. PEDERS

ARMAST SÕPRA

ALBERT RAMMUL'it

leinab

EDUARD RIISNA perekonnaga

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

ALBERT RAMMUL'it

mälestavad

ADELE ja WANDA TSCHISHEWSKY
NADJA ja W. S. WALTER

ARMAST

ALBERT RAMMUL'it

mälestavad kurbuses

TARTU KOMMERTSGÜMNAASIUMI ja
KAUBANDUSKOOLI PERE

Südamlik kaastunne Elga ja Maret'ile nende ema

LINDA KALLAS'e

surma puhul

SALME ja HEINO JEEGER
NIINA ja ARNOLD KIVI
AINO ja ERIC LUND
HARALD PINNA
MARY MANAHAN

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST SÕPRA

VERA LINDEMANN'i

mälestavad kurbuses

LINDA KIRS
HELJU ja AKSEL SALUMETS
HELGI ja ENDEL SOOARU

ARMAST ASUTAJALIIGET JA KAUAAEGSET ESINAIST

VERA LINDEMANN'i

mälestab kurbuses

Siiras kaastunne abikaasale ja tütrele.

TORONTO EESTI INVALIIDE TOETAV NAISRING ja JUHATUS

OOTAMATULT LAHKUNUD KALLIST KOOLIÕDE

SALME KONDOR-KRÜGER'it

mälestavad kurbuses

TALLINNA KAARLI GÜMNAASIUMI ÕPILASED

OMA KALLIST, AINUST VENDA JA ARMAST ONU

KARL LEETMAAD

* 25. märtsil 1905 Lustiveres Viljandimaal
† 11. septembril 1985 Chicagos

mälestavad sügavas leinas

EDUARD, SALME, LINDA, MART, KERSTI

KALLIST SUGULAST

KAAREL LEETMAA'd

† 11. septembril Genevas, Illinois

leinab

ERNA LOOVÄLI-PETERSON Ottawas
ILMAR LOOVÄLI Eestis

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

KARL LEETMAA'd

mälestab kurbuses

MIHKEL HANSEN abikaasaga

ARMAST HAMILTONIS LAHKUNUD SÕPRA

ARMILDE POOM'i

mälestavad leinas

SYLVIA ja RUDOLF LAID Torontos

ARMAST

LEIDA RIGA

mälestavad leinas

REIN ja VEELIKS POOLA
NETI SÜGISE
MARI ASER

OMA LUGUPEETUD VILISTLAST, ÕIGUSTEADLAST

ARTUR OJASOO'd

sündinud 27. septembril 1900
surnud Torontos 11. augustil 1985

mälestab sügavas leinas

EÜS VELJESTO

Toetusrahasid
EESTI SAATKONNAHOONE
KORRASTAMISEKS LONDONIS
võtab vastu Toronto Eesti Ühispank, 958 Broadview Ave.
Arve #7908-0.

ELEKTRIK

Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.

HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Leinateateid

Rudolf Esken suri 6. aug. Åkers Styckebrukis. Ta oli sünd. 15. okt. 1906.

Helmi Vaher suri 5. aug. Eskilstunas. Ta oli sünd. 16. 1910 Muhus.

Adele Nairismägi suri 26. juulil Eskilstunas. Ta oli sünd. 13. mail 1910.

Elfriede (Elli) Toome suri 7. aug. Örebros. Ta oli sünd. 30. dets. 1915.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

MeieElu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. • Tellige ja lugege „MEIE ELU". • Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse (US$) 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Professor Paul Saagpakk 75-aastane

Keele- ja kirjandusteadlasel, suure Eesti-inglise sõnaraamatu autoril, Paul F. Saagpakul täitus 2. septembril kolmveerandsada eluaastat. Juubilar on eesti üldsusele tuntuks saanud oma kapitaalteose, nimetatud sõnaraamatu kaudu, mida on tabavalt ristitud „Suur Saagpakuks" ja mis ilmus Yale'i ülikooli kirjastusel kolme aasta eest (1982). See raamat on äratanud rahvusvahelist tähelepanu keeleteadlaste hulgas, esmajoones aga eestlaste juures globaalses ulatuses, kuulu järgi ka Kodu-Eestis, kus ta sõnaraamat olevat otsitud haruldus.

„Suur Saagpakk" on juba praegu vajalikuks käsiraamatuks neile väliseestlastele, kes püüavad lugeda eestikeelset kirjasõna, kuid kelle eesti keele oskus on vajaka, kes otsivad tähendusi ning sünonüüme mõlemas keeles, ja kõigepealt neile, kes proovivad eesti sõnu ja ütlemisi inglise keelde ümber panna, st. eesti kirjanduse tõlkijaile mitmel maal ning mandril.

Paul Friidrih Saagpakk sündis mihklikuu teisel päeval aastal 1910 Mustjala alevikus Saaremaal, Jaen ja Marie (sünd. Paas) kolmanda lapsena viielapselises perekonnas. Vanemad ja vanavanemad olid ärksad tegelased kirjanduse, muusika ja ühiskondlikel aladel.

Juubilari haridustee algab isa „kodukoolis" ja ta astub sealt kolmandasse algkooli klassi kaheksa-aastaselt. Järgneb Saaremaa ühisgümnaasium ja siis Tartu ülikool, mitte ta lõpetab cum laude 1935.a., pääaineks inglise filoloogia ja kõrvalaineteks psühholoogia, loogika, filosoofia, pedagoogika ja rahvaluule (professorid A. Oras, J. Tork, O. Loorits jt.). Inglise filoloogia õpingud jätkuvad mitmes ülikoolis. Kõigepealt siirdub ta Inglismaale Southampton University College'isse British Council scholar'ina (1936); seda rahvusvaheliselt tuntud stipendiumi anti tookord esmakordselt inglise keele õpetajaile Balti riikidest. Järgnevad Helsingi ülikool (1943), Uppsala ülikool (fil. lic., cum laude, 1947) ja lõpuks doktorikraad Columbia ülikoolist inglise kirjanduses (Ph.D., 1966).

Kodumaal töötas Saagpakk Tartu rahvaülikoolis lektorina, Tallinna keeltekooli direktori kohusetäitjana ja inglise keele õpetajana Gustav-Adolfi gümnaasiumis, Tallinna Kolledžis ja Riiklikus Inglise Kolledžis. Tema õppetegevus neis koolides oli kõrgesti hinnatud, eriti „Kusti-Aadu" poiste poolt, kes oma inglise keele õpetajat hästi mäletavad kui erakordset keelepedagoogi.

Koolmeistrit Saagpakku mäletavad tema endised õpilased ka kui omapärast isiksust. Kui kunagi hakatakse kirjutama eestiaegsete „Mauruse koolide" ajalugu, siis ei saa mööda „Zapik'ust", millise hüüdnime all juubilari tookord tunti ja temast lugu peeti. Ajaloo ja noorema põlvkonna huvides tuleks mainida, et „Zapik" oli ühe kurikuulsa lõvi (panthera leo) nimi, isalõvi, kes elutses-tegutses kolmekümnendate aastate Tallinnas . . .)

Paguluses jätkus juubilari tegevus õppejõuna Uppsala rahvaülikoolis (inglise keele lektor, 1944-46), Rutgers'i ülikoolis (saksa keele lektor, 1947), Upsala (USA) College'is (inglise keele ja kirjanduse dotsent, 1946-58) ja alates aastast 1964 inglise kirjanduse professorina Massachusetts'i osariiklikus ülikoolis, kus ta praegu kannab professor emeerituse tiitlit.

Üks tema ameerika kolleege tähendas hiljuti, et ta energia, töövõime ja vaimuvärskus vastavad umbes neljakümneviie-aastasele mehele. Seega ei tule päris üllatusena kuulujutt, et Saagpakk töötab juba teise „Suur Saagpaku" kallal: Inglise-Eesti sõnaraamat olevat teoksil!

Arvukad sõbrad, kolleegid ja endised õpilased mitmel maal ja merel — koos juubilari arhitektist poja Toomasega ja pojalaste Peetri ja Helenega — soovivad noorhärra Paul Saagpakule õnne ja tervist tähtpäeva puhul, ja jätkuvat indu ning saaremaalase visadust teaduslikuks ja eesti rahvuslikuks tegevuseks!

E.Õ.

Alfred Rammul

IN MEMORIAM

Albert Rammul lahkus elavate hulgast pühapäeval, 8. septembril s.a. See oli ootamata haigus, mis lõpetas kadunu kiiresti. Vaevalt jõudis ta tütar Ene kiiresti Washingtonist Torontosse, kui ta isa juba sulges silmad igavesele unele.

A. Rammuli sõprusring oli arvukas ja nii tunti teda laialdaselt. Ta sündis 12. juulil 1908.a. Peravallas, Tartumaal, taluomaniku pojana. Õppis Alexandri koolis ja lõpetas Tartu Kommertsgümnaasiumi 20-aastase noormehena. Oli nooremalt silmapaistev spordi alal ja oli tegev noorsoo-organisatsioonides. Ta töötas Tartus Univeri lauavabriku juhatajana.

Nagu tuhanded teised, põgenes Rammul koos abikaasa Aide ja tütre Enega Rootsi. Stockholmi lähedal töötas Rammul metsatööstuse kontoris. Töötas kaasa eesti organisatsioonides. 1951.a. juulis saabus ta koos perega Kanadasse, Torontosse. Töötas siin joonestajana ühes inseneri-firmas.

Albert oli energiline, eluröömus ja oma kohustusis täpne. Tal olid oma arusaamad ja tõekspidamised. Ta oli valmis neid tõekspidamisi ka kaitsma. Ta alles oli meie hulgas. Kuid nüüd peame otsima teda ajaloost. Koguteos „Eestlased Kanadas" märgibki, et Albert oli ka Toronto Eesti Seltsi juhatuse liige selle seltsi ühel intensiivsemal perioodil.

Kuid oma pikema aja pühendas A. Rammul Eesti Kirjastus Kanadas aktsionärina ja juhatuse liikmena. Ta ilmus varakult peale Torontosse saabumist meie hulka. Oli peagu kõikide juhatuste liige. Oli ka mitme juhatuse esimees. Esimehena tuli temal hoolitseda kirjastuse korrapärase funktsioneerimise eest, nagu publitseeritava „Meie Elu" levik, kuulutuste laekumine, rahalised läbikäigud, kontoris tehtav töö, juhatuse koosolekud ja informeerimine. Ta oli oma ülesandeis täpne ja tundis oma vastutust. Oma professionaalses töös inseneri firma joonestajana toimis ta samuti. Oli püsiv, töötas samas kohas 19 aastat kuni pensioneerimiseni 70-aastaselt.

Oma silmapaistva temperamendi juures oli Rammul ka omajagu esteet eriti sõnavõttudes, kus ta harrastas n n. valitud keelt. On selge, et A. Rammuli surmaga tunneb Eesti Kirjastus Kanadas tema tööpanuse katkemisest tekkinud lünka. Oma püüdlikkuse ning majandusliku taibuga suutis A. Rammul luua omale meeldiva kodu, mis momendil seisab tühjana, kuna ka tema abikaasa Aide on raskesti haige ja voodipatsient.

Albertit jäävad leinama peale tema abikaasa ta tütar Ene ja viimase abikaasa dr. Rein Sildeberg ning nende lapsed Ingrid ja Hugo, suur sõprade pere ja muidugi ka Eesti Kirjastus Kanadas aktsionärid, juhatuse liikmed, toimetus ja talitus. Üks tegija on lahkunud. Teistel tuleb siitpeale tema osa üle võtta.

V.

Ivar Luksepa mälestuseks

Armas Ivar!

Raske on kirja panna mälestusi, sest teade sinu surmast tegi jõuetuks. Raske on uskuda, et Sa ei ole enam meie hulgas. Võib aga öelda, et Sa jääd igaveseks meie juurde meie mälestuses. Teade Sinu surmast valdas meid kõiki, kes Sind tundsid, suure kurbusega, kuid mälestused Sinust on rõõmsad.

Sa olid üks minu parimatest sõpradest. Meie sõprusleping sai seotud siis kui olime alles väikesed lapsed.

Iseloomult olid Sa alati rõõmus. Igakord kui me koos olime, oli kuulda Su naeruhäält. Keegi ei saanud olla kurb, kui Sa olid meie keskel, kuna Sa alati südamest naersid. Sa olid nõus kõigega, mida me tegime, mis näitas, et teiste soovid olid Sulle tähtsamad kui Sinu enda omad. Sinutaolisi sõpru on raske leida tänapäeva maailmas, kuna paljud on nüüd väga isekad. Sinu töötahe ja enesedistsipliin olid samuti väga silmapaistvad. Tihti jätsid Sa peole tulemata, kuna oli tarvis kas kodus õppida või tööd teha. Polnud mingi ime, et Sinu töökust nii skautluses kui ka korp! Rotalias kõrgelt hinnati ja et Su kohusetunne sõprade hulgas suurt lugupidamist leidis.

Su elu lõppes siis, kui ta täiskasvanuna oleks pidanud algama. Sinu elumaal jäi lõpetamata, kuid see kaunistab ikkagi kõikide Su sõprade elusid. Me ainult lootsime, et võiksime kõik koos edasi maalida ja teose lõpetada. Nüüd jääb üks osa minu elumaalist tühjaks!

Sinu sõber alati!

MARTIN TOOMES

Riina Kaunismaa ja Toivo Makk abiellusid 10. augustil Vana-Andrese kirikus, Torontos. Laulatas õpetaja U. Petersoo. Noorpaar viibis pulmareisil Euroopas. Peigmees on elukutselt insener ja akadeemiliselt kuulub Korp! Rotaliasse. Pruut õpib ka inseneriks ja kuulub Korp! Indlasse.

Foto — Lembitu Ristsoo

Urho Kekkonen sai 85-aastaseks

3. septembril tähistas Soome endine president Urho Kaleva Kekkonen oma 85. sünnipäeva Tamminiemis, Helsingis, ainult lähemate omaksete ringis. Ta on nii haige, et elab mineviku-maailmas. Kekkonen loobus ametist oktoobris 1981 ja on sellest saadik elanud Tamminiemis. Teda pole lubatud filmida ega intervjueerida. Soome presidendina oli ta aastast 1956 saadik ja on olnud poliitilises elus isik, kellel on rohkesti pooldajaid ja vastaseid.

Leinateated

ALEKSANDER KOMPUS SURNUD

Aleksander Kompus suri Stockholmis 23. augustil pikema haiguse tagajärjel. Ta oli sünd. 20. jaan. 1912 Võrus. Lõpetas Võru Ühisgümnaasiumi ja Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Töötas Tartus Eesti Kirjanike Liidu pearaamatupidajana ja hiljem Tallinnas Majanduskojas osakonnajuhatajana.

Põgenes 1944.a. sügisel koos abikaasaga Saksamaale, kust nad pääsesid 1948.a. Rootsi. Töötas kindlustusselts Hansa, hiljem Trygg-Hansa Liv pearaamatupidajana.

Rakendus täie energiaga vabadusvõitlusse meie kesksete organisatsioonide kaudu. Akadeemiliselt kuulus ÜS Ühendusse.

Tass kiidab surnud läti peapiiskoppi

Tassi teatel suri okup. Läti peapiiskop Janis Matulis.

Tassi andmetel lõpetas Matulis Riia ülikooli teoloogilise fakulteedi a. 1940. Meenutati veel, et Matulis võttis osa paljudest rahvusvahelistest konverentsidest, kusjuures ta „alati, nii ametlikult kui eraviisiliselt toetas N. Liidu rahuarmastavat poliitikat ja kritiseeris nõukogudevastaseid kallaletunge, eriti kui oli tegemist vahekordadega kiriku ja riigi vahel".

Juubilarid

F. ANNIKO 80 AASTAT

Stockholmis tähistas 29. augustil vet.-arst Ferdinand Anniko oma 80. sünnipäeva.

Sündis Helme vallas. Lõpetas 1926.a. Tõrva gümnaasiumi ning 1931 T.Ü. Loomaarsti teaduskonna, 1932–1934 jaoskonna vet.-arst Varblas, 1934–1939 jaoskonna vet.-arst Vigalas, olles sääl ka Vigala põllutöökooli vet.-ala õpetajaks. 1939–1944 a. sügiseni Järva maakonna vet.-arst ning alates 1941.a. ka Paide linna ja tapamaja juhataja vet.-arst.

Põgenedes 1944.a. sügisel Saksamaale, oli Leipzigi lähedal erapraktiseerija vet.-arst, ning hiljem töötas Hannoveri vet.-ülikooli juures, kus promoveeriti 1946.a. doktoriks.

1948.a. siirdus Rootsi.

ARVO PÄRT 50

Lääne-Berliinis tähistas oma 50-ndat sünnipäeva helilooja Arvo Pärt.

Ta pääses läände a. 1980, olles oma naise kaudu saanud võimaluse Iisraeli asumiseks. Sinna ta ei jõudnud. Pärast pooleteise aastast viibimist Viinis oma muusikakirjastaja külalisena, sai ta Austria kodakondsuse ning asus elama Lääne-Berliini.

Helilooja Arvo Pärt

Teadaanne

Toronto Eesti Seltsi korraline peakoosolek toimub 26. sept. Toronto Eesti Maja väikeses saalis algusega kell 6.30 õhtul. Kvoorumi puudumisel peetakse koosolek üks tund hiljem. Palume kõiki Seltsi liikmeid sellest osa võtta.

Samas teatame ka, et Seltsi raamatukogu avatakse 3. okt. kellaaegadega 5-7 õ. ja jääb avatuks igal neljapäeval samadel kellaaegadel. Palume tungivalt kõik laenutatud raamatud kolmandal oktoobril tagastada.

TORONTO EESTI SELTSI Juhatus

KUHU MINNA?

Laup., 5. okt. Eesti Maja 25. aastapäeva pidu algusega kell 7 õ.

Nihits

IROONILINE LEKSIKON

AMETNIK — töötab firmas „Bürokraatia".

AUTOMAAT — autot juhtiv mereväe allohvitser.

BOTHA — musta värvi vastase ilmavaatega vanamees Lõuna-Aafrikas.

BRANDT — vene rahva heategija.

CAMP DAVID — mägi sünnitas hiire.

CASTROITIS — nakkav vaimuhaigus Kesk-Ameerikas.

DDR — vabaõhu vangimaja Lääne-Venemaal.

DOPING — globaalne spordiala.

EESTI AJALEHT — palju loetu ja vähe ostetav publikatsioon.

EIMIDAGIÜTLEV — valitsuse seletus.

FAIRNESS — võõrsõna spordis.

FARMER — vene rahva leivaisa.

GENF — taatide targutamispaik Shveitsis.

GORBATSHOV — maailma suurima vangimaja natshalnik Lääne-Aasias.

HABE — partei liikmekaart sihverplaadil.

HIINA KEEL — tekst küsimuslehel.

IDIOOT — isik, kes otsib idablokis asüülõigust.

INDIVIDUAALELAMU — puukuur N. Venemaal.

JÄNESE POLK — vapraim väeosas Vabadussõjas.

JÄRELEVALVENÕUNIK — kurttumm, pime ja kirjaoskamatu.

KAKOFOONIA — moodne muusika.

KURAT — artikkel eesti keeles.

LEERIPILT — illustratsioon vanataatide elulookirjeldusele.

LUBI — ajutäiendus teatud eas.

MOODNE KUNST — häbematus, sageli nahhaalsus.

MULLIKAS — teenager loomariigis.

NIKARAAGUA — nõukogude vabariik Kesk-Ameerikas.

NOBELI RAHUAUHIND — selle võivad saada ka rahurikkujad.

ONUPOEG — ei ole alati sugulane.

OOBER — tigu restorani teenistuses.

PRIILEIVASÖÖJA — suspendeeritud ametnik.

PUNKER — prügimäe elanik suurlinnas.

RAHVA HÄÄL — seitungileht suukorvistatud rahvale.

RAHULIIKUJAD — Moskva kasulikud idioodid läänes.

SEENIOR — seeni korjav vanataat.

STALINI OREL — rahvapill N. Liidus.

TEOORJUS — vt. kolhoosid.

THATCHER — roostevaba leedi.

URUEESTLANE — ainult nime poolest eestlane eksiilis.

VEIN — koostisosa antifriisis.

VENE VÄRK — igasorti vusseritöö.

ÕHK JA VESI — inimkonna prügihoidla.

ÄRI INIMESTEGA — ,DDR'i väliskaubandus.

ÜLIKOOL — kõrgem õppeasutis töötute ja revolutsionääride ettevalmistamiseks.

ÖÖ — tööaeg varastele ja röövlitele.

NÄDALA RISTSÕNAD

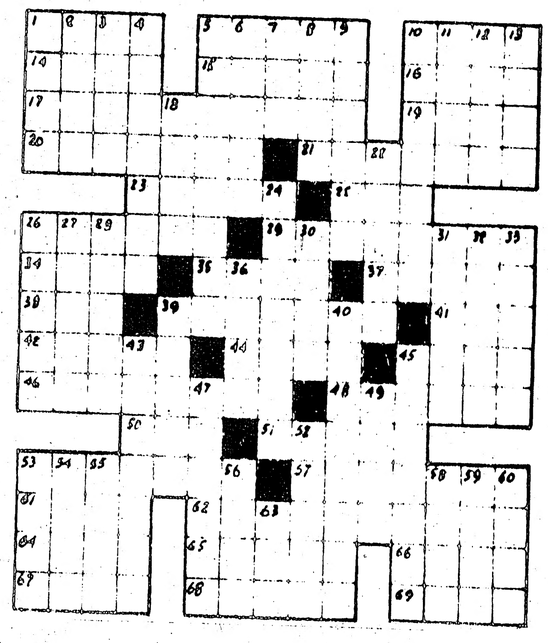

PÕIKI: 1. Kangestunud, tardunud. 5. Karastav jook. 10. Parem — rahvakeeles. 14. Ulata kellelegi midagi. 15. Ütleb korduvalt „oi-oi" imestuse avaldamiseks. 16. Hiilgus. 17. Inimesed, kelledele nähtamatu või absoluutne on tunnetamatu. 19. Tahtmises. 20. Põhiline toidupoolis, mida taludes tehti kord ühe või kahe nädala järgi. 21. Murre, murrak. 23. Järv Venemaal, tuttav paljudele eesti sõduritele. 25. Ameerika mehe eesnimi, hüüdnimi. 26. Lähete puu otsa. 29. Skaalal, heliredelil. 34. Jõgi Inglismaal. 35. Haug. 37. Me ei vaidle mingile tõena tunduvale asjale vastu. 38. Valus, haige — lastekeeles. 39. Selline on paljude lastega perekond. 41. Kolmikkonsonant. 42. Võib tarvitada „surmakiirtena", teatud valguse tekitaja aparaat. 44. Soomepärane mehenimi. 45. . . . . välk, lõnga . . . . . 46. Egoisti vastand, on alati valmis kellegi teise kasuks tegutsema. 48. Väga suured imetajad veeloomad. 50. Sinul. 51. Mitte emast. 53. Viletsat. 57. Teda tuleb sõjaväes tervitada. 61. Kirjastus „Orto" asutaja. 62. Abielu samaaegselt mitme isikuga. 64. Ei ole . . . . . — ei tea vähimalgi määral. 65. Küüni millegi kättesaamiseks. 66. Väike osa vett. 67. Kiud, narmas, lible. 68. Mittehargnev kanga serv. 69. Mehenimi.

PÜSTI: 1. Balti . . . – laiaröövmelise algus Tallinnas. 2. Viruta, äiga. 3. Naisenimi. 4. Puhas valkjas portselanisavi. 5. Tema nimega hirmutati vanasti lapsi, rändkaupmehe. 6. Märguanne käega. 7. Tühi koht, 8. Täkk-inglise keeles. 9. See inimene tunneb lõbu teisele valu tekitamisest. 10. Esildamine. 11. . . . teadus — astronoomia. 12. Üksiklane. 13. On igal laeval. 18. Sellelt. 22. Ettearvamine, tunnetus, tajumus. 24. Pärnu jõe üks Viljandimaal lõppevaid lisajõgesid. 26. Alevik Harjumaal. 27. Munakujuline kõverjoon, ellips. 28. Ühest söögiriistast. 30. Isane kits. 31. Muhuke, rakk. 32. Pruun mineraalvärv. 33. Lamad. 36. Kreeka sõjajumal. 39. . . . .neitsid — tegelased pulmas. 40. Hommikune koit enne täisvalgust. 43. Üks Türgi linnu. 45. Alasti, ilma katteta. 47. Silmale nauditav puuliik. 49. Rootsi algupäraga ülemaailmne suurettevõte. 52. Mitte süüdi. 53. Alles. 54. Viilile sisseraiutud hammastik. 55. Metsmesilane — murdes. 56. See tuleb maksta iga sisseveetud kauba pealt. 58. Sumin, kumin. 59. On harilikult igal kauplusel väljapaistvas kohas. 60. Teatud pikakehaline koer. 63. Põhjalaiuse märkimiseks mõnedel kaartidel kasutatav sõnalühend.

Lahendus järgmises lehes.